

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2024 M. LIEPOS 1 D.–2024 M. RUGPJŪČIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	5
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	5
<i>Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo, kuriuo sudarytos apygardų rinkimų komisijos, apskundimo</i>	
<i>Dėl sisteminio teisės kandidatuoti ir teisės išrinkus būti parlamento nariu (užimti pareigas) vertinimo</i>	<i>5</i>
6. SVEIKATOS APSAUGA	6
<i>Dėl privalomojo pirmosios pagalbos mokymo įgūdžių atestavimo vykdymo kontaktiniu būdu.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl objektyvių kliūčių įvykdyti grįžtamąją licencijuojamos veiklos priežiūrą per nustatytą 20 darbo dienų terminą.....</i>	<i>6</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	7
<i>Dėl sprendimo nesuteikti prieglobsčio bei išsiųsti užsienietį iš šalies, kaip kliūtis pripažinti to užsieniečio, kaip Sąjungos piliečio, šeimos nario išvestinę teisę gyventi Lietuvos Respublikoje.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl Ribojamų priemonių nustatymo įstatymo netaikymo užsieniečiui, turėjusiam leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje</i>	<i>8</i>
<i>Dėl nelegalios migracijos grėsmės, kaip atsisakymo išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, kai užsienietis atsisako pateikti savo poziciją Rusijos karo prieš Ukrainą klausimu ir dalyvauti apklausoje nuotoliniu būdu.....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo ir valstybės saugumo interesų įvertinimo</i>	<i>9</i>
<i>Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės pakeitimo į mažiau varžančią užsienietės teises.....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl Migracijos departamento pareigos detaliam vertinti aplinkybes, užkertančias kelių užsieniečio grąžinimui</i>	<i>10</i>
<i>Dėl SIS reglamente įtvirtinto reikalavimo įvertinti įvedamų perspėjimų proporcingumą</i>	<i>12</i>
<i>Dėl Migracijos departamento pareigos tikrinti leidimo laikinai gyventi prašančio užsieniečio teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje laikotarpį.....</i>	<i>12</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	13
<i>Dėl Migracijos departamento pareigos įvertinti paskesnę prieglobsčio prašymą ir priimti naują administracinį sprendimą, kai tokį prašymą užsienietis grindžia po pirminio prieglobsčio prašymo išnagrinėjimo atsiradusiomis aplinkybėmis.....</i>	<i>13</i>
<i>Dėl pareigos vertinti nepilnamečių užsieniečių prašymą suteikti prieglobstį, atsižvelgiant į jų tėvams suteiktą pabėgėlių statusą.....</i>	<i>14</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	15
<i>Dėl atleidimo nuo pareigos mokėti mokesį už gamtos išteklius už išgautą požeminį vandenį pagal Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo nuostatas, kai neturint galiojančio leidimo vanduo buvo išgautas iki šio įstatymo įsigaliojimo Žemės gelmių registre įregistruotame gręžinyje</i>	<i>15</i>
15. ŽEMĖS TEISINIAI SANTYKIAI	15
<i>Dėl būtinybės pareikšti papildomą reikalavimą panaikinti galiojančią valstybinės žemės sklypo, reikalingo statiniams eksploatuoti pagal jų paskirtį, nuomos sutartį, kai yra ginčijami viešojo administravimo subjektų priimti sprendimai, kurių pagrindu šis sklypas buvo suformuotas.....</i>	<i>16</i>
17. STATYBA.....	16
<i>Dėl reikalavimo gauti besiribojančio žemės sklypo savininko sutikimą, kai mažesnis atstumas nuo statinių iki sklypo ribos nustatytas teritorijų planavimo dokumentuose.....</i>	<i>16</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATSIRADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	18
<i>Dėl neturtinės žalos, Migracijos departamentui priėmus sprendimą įpareigoti užsienietį savanoriškai išvykti į užsienio valstybę, prieš tai neišsprendus jo pateikto prašymo skubos tvarka išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.....</i>	<i>18</i>

<i>Dėl pareigos patikrinti, ar nėra atsisakymo išduoti ar pakeisti užsieniečiui leidimą gyventi pagrindu, nagrinėjant prašymą pakeisti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, ir neturtinės žalos atlyginimo, pažeidus šio prašymo nagrinėjimo terminą</i>	19
<i>Dėl privatumo neužtikrinimo naudojantis dušais, kai tarp dušų iš šonų įrengtos pertvaros, tačiau dušai yra vieni priešais kitus ir jėjimais į juos neatitverti durimis ar užuolaidomis</i>	21
37. BAUSMIŲ VYKDYMO IR SUĖMIMO SĄLYGOS	21
<i>Dėl nuteistųjų iki gyvos galvos teisės į trumpalaikę išvyką už pataisos įstaigos ribų</i>	21
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	22
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	22
<i>Dėl skundo, pateikto pasibaigus terminui skundo trūkumams pašalinti, vertinimo pagal ABTĮ 33 straipsnio 1 dalies reikalavimus</i>	22
<i>Dėl reikalavimo skunde pagrįsti tai, kad inicijuojama byla priskirta nagrinėti administraciniam teismui ..</i>	23
<i>Dėl galimybės teismui skųsti sprendimą nepriimti pareiškėjo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje</i>	23
<i>Dėl galimybės teisme ginčyti vaiko situacijos vertinimo anketą, nenustačius poreikio vaiko apsaugai</i>	24
<i>Dėl ginčo tapatumo vertinimo, kai pareiškėjas skundžiasi viešojo administravimo subjekto vilkinimu atlikti veiksmus</i>	25
<i>Dėl teismo pareigos išsiaiškinti, koku būdu buvo pateiktas prašymas išduoti leidimą laikinai gyventi, siekiant nustatyti termino kreiptis į teismą skaičiavimo pradžią</i>	26
52. BYLOS NAGRINĖJIMO SUSTABDYMAS IR ATNAUJINIMAS	26
<i>Dėl bylos stabdymo pagrindų pagal ABTĮ 100 straipsnio 1 dalies 13 punktą</i>	26
57. BYLOS NAGRINĖJIMO IŠLAIDOS	27
<i>Dėl teismo išlaidų atlyginimo nepilnamečių prieglobsčio prašytojų atstovams pagal įstatymą nežymiai praleidus prašymo dėl teismo išlaidų atlyginimo pateikimo terminą</i>	27
III. SPECIALIOSIOS TEISĖJŲ KOLEGIJOS NUTARTYS TEISMINGUMO BYLOSE	28
<i>Dėl sprendimo sulaukyti užsienietį iki 48 val. apskundimo tvarkos</i>	28

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
ANK	Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas
BPK	Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas
BVK	Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
EPP	Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalas
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
Konvencija	Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPJ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VSAT	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
VSD	Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.1. Seimo rinkimai

Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo, kuriuo sudarytos apygardų rinkimų komisijos, apskundimo

Lietuvos regionų partija kreipėsi į LVAT su skundu, prašydama panaikinti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimą dėl apygardų rinkimų komisijų 2024 m. spalio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose sudarymo ir įpareigoti VRK šį klausimą svarstyti iš naujo.

LVAT pažymėjo, jog skundžiamas sprendimas dėl apygardų rinkimų komisijų sudarymo, priimtas vadovaujantis Rinkimų kodekso 32 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir 46 straipsnio 2 dalimi, nepatenka tarp tų Rinkimų kodekso 185 straipsnio 6 dalyje nurodytų VRK sprendimų, kurie gali būti skundžiami Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, kaip pirmajai instancijai, taip pat nepatenka tarp kitų Rinkimų kodekse nustatytų išimčių (Rinkimų kodekso 125 str. 8 d., 175 str., 189 str. 4 d., 192 str. 2 d.), todėl pareiškėjo skundas nepriskirtinas nagrinėti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, skundas gali būti nagrinėjamas Regionų administraciniame teisme.

Pareiškėjo skundą atsisakyta priimti.

2024 m. liepos 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-40-520/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00049-2024-9

[Prieiga internete](#)

Dėl sisteminio teisės kandidatuoti ir teisės išrinkus būti parlamento nariu (užimti pareigas) vertinimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo, kuriuo atsisakyta registruoti pareiškėją kandidatą į 2024 metų Seimo rinkimus dėl to, kad Seimo 2023 m. gruodžio 18 d. nutarimu buvo panaikintas pareiškėjo turėtas Seimo nario mandatas, pagrįstumo ir teisėtumo.

LVAT pažymėjo, jog pareiškėjui pritaikytas rinkimų teisės suvaržymo pagrindas yra numatytas Konstitucijos 74 straipsnyje. Seimas 2022 m. balandžio 21 d. priėmė Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1029, kuriuo patvirtintos naujos Konstitucijos 74 straipsnio redakcijos 2 dalyje numatyta, kad „Asmuo, kurį Seimas už šiurkštų Konstitucijos pažeidimą arba priesaikos sulaužymą apkaltos proceso tvarka pašalina iš užimamų pareigų ar panaikino jo Seimo nario mandatą, gali užimti Konstitucijoje nurodytas pareigas, kurių ėjimo pradžia pagal Konstituciją yra susieta su Konstitucijoje numatytos priesaikos davimu, kai nuo Seimo sprendimo, kuriuo jis buvo pašalintas iš užimamų pareigų ar panaikintas jo Seimo nario mandatas, yra praėję ne mažiau kaip dešimt metų“. Konstitucinis Teismas, įsigaliojus Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymui, koreguodamas suformuotą oficialiąją konstitucinę doktriną, pažymėjo, kad Konstitucijoje įtvirtintas toks teisinis reguliavimas, pagal kurį asmuo, kurio Seimo nario mandatas už šiurkštų Konstitucijos pažeidimą, priesaikos sulaužymą buvo panaikintas apkaltos proceso tvarka, taip pat asmuo, kuris už šiurkštų Konstitucijos pažeidimą, priesaikos sulaužymą buvo pašalintas iš Respublikos Prezidento, Konstitucinio Teismo pirmininko ir teisėjo, Aukščiausiojo Teismo pirmininko ir teisėjo, Apeliacinio teismo pirmininko ir teisėjo pareigų, pagal Konstituciją gali būti renkamas Respublikos Prezidentu, Seimo nariu, gali užimti Konstitucinio Teismo teisėjo, Aukščiausiojo Teismo teisėjo, Apeliacinio teismo teisėjo, kito teismo teisėjo, Vyriausybės nario, valstybės kontrolieriaus pareigas, t. y. gali užimti tokias Konstitucijoje nurodytas pareigas, kurių ėjimo pradžia pagal Konstituciją yra susieta su Konstitucijoje numatytos priesaikos davimu, kai nuo Seimo sprendimo, kuriuo jis buvo pašalintas iš užimamų pareigų ar panaikintas jo Seimo nario mandatas, yra praėję ne mažiau kaip dešimt metų.

Byloje pažymėta, kad apkalta turi tiesioginį poveikį asmens teisei būti renkamam parlamento nariu ir turi tiesiogines pasekmes teisės kandidatuoti parlamento rinkimuose įgyvendinimui. Šis teisinis draudimas, neleidžiantis būti asmeniui registruotam kandidatui Seimo rinkimuose, yra tiesioginė teisės nuostatų dėl apkaltos pasekmė, tačiau šis draudimas nėra bendras ir neribotas, taigi nelaikytinas neproporcinga sankcija, šis teisinis draudimas yra apibrėžtas – 10 metų (nuo Seimo sprendimo, kuriuo jis buvo pašalintas iš užimamų pareigų ar panaikintas jo Seimo nario mandatas). Pareiškėjui pritaikytas rinkimų teisės suvaržymo pagrindas yra numatytas Konstitucijos 74 straipsnyje, kuris įgyvendintas Rinkimų kodekso 11 straipsnio 3 dalyje. Seimo nutarimu pareiškėjo turėtas Seimo nario mandatas yra panaikintas apkaltos proceso tvarka ir nuo šio nutarimo nėra praėję

10 metų. Šiomis aplinkybėmis LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad VRK skundžiamu sprendimu teisėtai pareiškėjo neregistravo daugiamandatėje rinkimų apygardoje, kaip neatitinkančio Rinkimų kodekso 11 straipsnio 3 dalies nuostatų.

LVAT taip pat atkreipė dėmesį, kad Seimo nario pareigų ėjimo pradžia pagal Konstituciją yra susieta su Konstitucijoje numatytos priesaikos davimu. Susiklosčiusi situacija (kai Seimo nario mandatas buvo panaikintas Seimo nutarimu, nuo jo priėmimo dar nėra praėję dešimt metų) vertinta, kaip neleidžianti, vadovaujantis Konstitucijos 74 straipsnio 2 dalimi, užimti Seimo nario pareigų. Asmens teisės kandidatuoti ir, išrinkus, būti parlamento nariu (užimti pareigas) sąvokos (teisės) vertinamos kaip vieninga sąvoka. Asmeniui, siekiančiam įgyvendinti teisę kandidatuoti ir, išrinkus, būti parlamento nariu, taikomi visi įstatymuose nustatyti reikalavimai ir teisiniai draudimai, nors minėti dalykai ir įtvirtinti skirtingose teisės normose. Tai, kad aptariamam atveju draudimas, neleidžiantis buvusiam Seimo nariui, kurio mandatas buvo panaikintas apkaltos proceso tvarka, kandidatuoti Seimo rinkimuose, yra įtvirtintas atskiroje teisės normose, nepaneigia būtinumo jo laikytis ir taikyti konkrečiu pareiškėjo atveju.

LVAT atmetė pareiškėjo skundą.

2024 m. rugpjūčio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eR-43-602/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00052-2024-3

[Prieiga internete](#)

6. Sveikatos apsauga

6.6. Kiti su sveikatos apsauga susiję klausimai

Dėl privalomojo pirmosios pagalbos mokymo įgūdžių atestavimo vykdymo kontaktiniu būdu

Dėl objektyvių kliūčių įvykdyti grįžtamąją licencijuojamos veiklos priežiūrą per nustatytą 20 darbo dienų terminą

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Nacionalinio visuomenės sveiktos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) Privalomojo pirmosios pagalbos mokymo veiklos grįžtamosios licencijuojamos veiklos priežiūros patikrinimo akto (toliau – Aktas) dalies, kuria pareiškėjas įpareigotas užtikrinti privalomąjį pirmosios pagalbos įgūdžių tikrinimą ir vertinimą, atestuojamiems asmenims atliekant praktines užduotis kontaktiniu būdu.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad privalomojo pirmosios pagalbos mokymo atveju nėra numatyta vykdyti įgūdžių atestavimą nuotoliniu būdu, grįžtamoji priežiūra nebuvo atlikta per 20 darbo dienų dėl objektyvių ir pagrįstų priežasčių, užpildytas Aktas atitinka formos reikalavimus ir neturėjo būti pildomas grįžtamosios priežiūros vykdymo metu.

Įvertinusi aktualias Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 patvirtinto Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) nuostatas, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad mokymas gali vykti trimis būdais: asmeniui fiziškai dalyvaujant mokymuose, mokantis savarankiškai ir nuotoliniu būdu. Tačiau Tvarkos aprašas nenumatė privalomojo pirmosios pagalbos mokymo įgūdžių atestavimo vykdymo nuotoliniu būdu. Nors 2023 m. gegužės 1 d. įsigaliojusios Tvarkos aprašo redakcijos 10 punkte buvo padarytas pakeitimas, tačiau teisėjų kolegija pabrėžė, jog tai nereiškia, kad pagal iki šio pakeitimo galiojusią Tvarkos aprašo redakciją buvo leista vykdyti privalomojo pirmosios pagalbos mokymo įgūdžių atestavimą nuotoliniu būdu.

Pareiškėjas taip pat teigė, jog buvo praleistas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1116 patvirtinto Licencijuojamos visuomenės sveiktos priežiūros veiklos priežiūros tvarkos aprašo (toliau – Priežiūros tvarka) 35 punkte nustatytas 20 darbo dienų terminas ir nebuvo objektyvių priežasčių praleisti šį terminą. Priežiūros tvarkos 35 punkte nurodyta, jog grįžtamoji priežiūra vykdoma ne vėliau kaip per 20 darbo dienų po patikrinimo akte nurodytų pažeidimų pašalinimo termino pabaigos, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių negalima įvertinti, ar ūkio subjektas pašalino pažeidimus. Nagrinėtu atveju Patikrinimo aktas buvo surašytas 2022 m. rugpjūčio 4 d. Jame nurodyta, kad pažeidimai turi būti pašalinti nedelsiant. Šiuo aspektu teisėjų kolegija vertino, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai pažymėjo, jog Priežiūros tvarkoje nustatytas 20 darbo dienų terminas atlikti grįžtamąją priežiūrą skaičiuotinas nuo 2022 m. rugpjūčio 4 d. Grįžtamoji priežiūra buvo atlikta 2022 m. rugsėjo 16 d., o Aktas surašytas 2022 m. rugsėjo 22 d., taigi nagrinėtu atveju grįžtamoji priežiūra buvo įvykdyta praleidus 20 darbo dienų terminą. Tačiau iš bylos

duomenų buvo matyti, kad NVSC Vilniaus departamentas, siekdamas išsiaiškinti pareiškėjo veiklos vykdymo, o ne registracijos adresą, 2022 m. rugpjūčio 11 d. kreipėsi tiek į patį pareiškėją (jis el. laiške nurodė registracijos adresą bei laiką, kada atostogaus), tiek 2022 m. rugpjūčio 6 d. į Valstybinę akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą prie Sveikatos apsaugos ministerijos. Šios aplinkybės patvirtino, kad buvo objektyvios kliūtys įvykdyti grįžtamąją priežiūrą per Priežiūros tvarkoje nustatytą 20 darbo dienų terminą.

Įvertinus tai, kad grįžtamoji priežiūra buvo atlikta 2022 m. rugsėjo 16 d., o Aktas surašytas 2022 m. rugsėjo 22 d., t. y. praėjus 4 darbo dienoms, NVSC darbuotojai užpildė jį pagal Priežiūros tvarkos 8 priede esantį nustatytos formos patikrinimo aktą, atmesti pareiškėjo argumentai, kad Aktas buvo netinkamos formos ir užpildytas ne laiku.

Pareiškėjas tiek skunde, tiek apeliaciniame skunde prašė įvertinti nuo 2023 m. gegužės 1 d. galiojančią Tvarkos aprašo redakciją. LVAT akcentavo, kad byloje taikytas teisinis reguliavimas, galiojęs skundžiamo Akto priėmimo metu. Tai, kad teisinis reguliavimas buvo pakeistas nuo 2023 m. gegužės 1 d., neturi esminės reikšmės nagrinėjant šią bylą.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. liepos 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-190-789/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04079-2022-9

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.1. Užsieniečių atvykimas į Lietuvos Respubliką

8.1.3. Kiti su užsieniečių atvykimu į Lietuvos Respubliką susiję klausimai

Dėl sprendimo nesuteikti prieglobsčio bei išsiųsti užsienietį iš šalies, kaip kliūtis pripažinti to užsieniečio, kaip Sąjungos piliečio, šeimos nario išvestinę teisę gyventi Lietuvos Respublikoje

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl MD sprendimo, kuriuo netenkinti pareiškėjo prašymai.

Dar 2021 m. lapkričio 3 d. MD priėmė sprendimą, kuriuo atsisakyta pareiškėjui suteikti pabėgėlio statusą ir papildomą apsaugą Lietuvoje, nuspręsta išsiųsti pareiškėją iš Lietuvos, uždrausti pareiškėjui atvykti į Lietuvą 5 metus nuo jo išsiuntimo iš Lietuvos dienos, įvesti į Šengeno informacinę sistemą (toliau – SIS) perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi 3 metus nuo pareiškėjo išsiuntimo iš Lietuvos dienos. Po MD sprendimo priėmimo pasikeitė pareiškėjo individualios aplinkybės – pareiškėjas jau daugiau nei 2 metus gyvena Lietuvoje, rezidavimo Lietuvoje metu susipažino ir apsigyveno kartu su Lietuvos Respublikos piliete, su kuria susituokė, jiems gimė sūnus, kuris yra Lietuvos Respublikos pilietis. Todėl pareiškėjas kreipėsi į MD, prašydamas pakeisti minėtą sprendimą dėl išsiuntimo bei draudimo atvykti ir apsigyventi, t. y. panaikinti šias dalis, įskaitant išsiuntimą, į SIS įvestą perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi bei išbraukti duomenis apie draudimą atvykti ir apsigyventi iš SIS. MD priėmė apžvelgiamoje byloje ginčytą sprendimą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino, nusprendęs, be kita ko, kad MD tinkamai neatsižvelgė į pareiškėjo vaiko interesus, šeimos gyvenimą ir sveikatos būklę bei nepaisė negrąžinimo principo.

LVAT vertinimu, su Konvencijos 8 straipsniu nesuderinami ir todėl atmestini MD apeliacinio skundo argumentai, kad pareiškėjo sutuoktinė gali pasirūpinti jų sūnumi, nesant pareiškėjui, nes Lietuvoje gyvena visa jos šeima, Lietuvoje vaikus auginančioms mamoms teikiamos socialinės garantijos ir skiriamos pašalpos. Toks MD vertinimas yra paviršutiniškas ir nepakankamas konstatuoti, kad pareiškėjui taikoma priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui, ypač atsižvelgus į tai, kad šiuo atveju nėra jokios informacijos, jog pareiškėjas keltų grėsmę visuomenės saugumui ir (ar) viešajai tvarkai.

LVAT atkreipė dėmesį, kad pagal ESTT jurisprudenciją (C-82/16) sprendimas nesuteikti prieglobsčio ir (ar) išsiųsti iš šalies nėra ir negali būti kliūtimi išnagrinėti užsieniečio prašymą ir įvertinti, ar tarp atitinkamų trečiosios šalies piliečio ir Sąjungos piliečio yra toks priklausomumo santykis, kad šiam trečiosios šalies piliečiui iš principo turi būti suteikta išvestinė teisė gyventi šalyje pagal SESV 20 straipsnį, o jei tai būtų nustatyta – privalo panaikinti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį ir jam nustatytą draudimą atvykti į šalį arba bent jau sustabdyti jo vykdymą. Taip pat, kad nėra draudžiama panaikinti arba sustabdyti draudimą atvykti į šalį tuo atveju, jei sprendimas grąžinti nebuvo įvykdytas ir trečiosios šalies pilietis yra jų teritorijoje.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. rugpjūčio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2042-662/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00983-2024-1

[Prieiga internete](#)

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl Ribojamų priemonių nustatymo įstatymo netaikymo užsieniečiui, turėjusiam leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo pripažintas netekusiu galios Departamento Vilniaus skyriaus sprendimas priimti prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi, teisėtumas ir pagrįstumas. Sprendimas motyvuotas tuo, jog pareiškėjas yra (duomenys neskelbtini) pilietis, o remiantis 2023 m. balandžio 20 d. Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 (toliau – Ribojamų priemonių nustatymo įstatymas) nuostatomis nuo 2023 m. gegužės 3 d. sustabdytas Rusijos Federacijos piliečių prašymų išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje priėmimas, todėl pareiškėjo prašymas neturėjo būti priimtas.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą konstatavęs, jog pareiškėjas yra (duomenys neskelbtini) pilietis, prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje dieną jis neturėjo galiojančio leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje, todėl atsakovas pagrįstai darė išvadą, kad pareiškėjo prašymas dėl leidimo laikinai gyventi Lietuvoje išdavimo negalėjo būti priimtas.

LVAT vertinimu, nagrinėtu atveju buvo susidariusi specifinė situacija palyginti su specialiaame įstatyme, kuris bendrai nustato atitinkamus ribojimus tam tikros valstybės piliečių prašymų nagrinėjimui, suponuojamomis situacijomis, kai asmuo prieš kreipdamasis jau buvo gavęs (turėjo) atsakovo išduotą leidimą ir, gyvendamas Lietuvoje su sutuoktine (Lietuvos piliete), siekė jo tam tikro pratęsimo naujo leidimo forma. Atsakovas tokios situacijos specifikos neatskleidė, ją netinkamai ir neproporcingai vertindamas kaip tipinę ar eilinę asmens prašymo stabdymo situaciją, kai vėliau esmingai pakeitė savo paties atliktą pirminį asmens kreipimosi situacijos vertinimą. LVAT įsitikinimu, Departamentas turėtų išsamiai įvertinti ir proporcingai kvalifikuoti skirtingas teises situacijas, kai pagal atitinkamą įstatymą stabdomas asmenų prašymų nagrinėjimas šiems asmenims anksčiau (prieš kreipimąsi): a) neturėjus (neturint) atsakovo išduoto leidimo; b) turėjus (turint) atsakovo išduotą leidimą ir gyvenant Lietuvoje susituokus su Lietuvos valstybės pilietybę turinčiu asmeniu. Šiuo atveju Sprendime formaliai buvo nurodyta, kad atsižvelgiant į tai, jog pareiškėjas yra (duomenys neskelbtini) pilietis, o pagal Ribojamųjų priemonių nustatymo įstatymo nuostatas nuo 2023 m. gegužės 3 d. yra sustabdytas Rusijos Federacijos piliečių prašymų išduoti leidimą laikinai gyventi priėmimas, pareiškėjo prašymas negalėjo būti priimtas, tačiau atsakovas neįvertino aplinkybės, kad pareiškėjas turėjo atsakovo išduotą leidimą laikinai gyventi Lietuvoje.

Apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, pareiškėjo skundas patenkintas, ginčytas atsakovo sprendimas panaikintas.

2024 m. liepos 3 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1745-1188/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09832-2023-2

[Prieiga internete](#)

Dėl nelegalios migracijos grėsmės, kaip atsisakymo išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, kai užsienietė atsisako pateikti savo poziciją Rusijos karo prieš Ukrainą klausimu ir dalyvauti apklausoje nuotoliniu būdu

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo atsisakyta pakeisti pareiškėjos leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, nes yra rimtas pagrindas manyti, kad gali kilti pareiškėjos nelegalios migracijos grėsmė (UTPĮ 35 str. 1 d. 12 p.), pareiškėjai nepateikus atsakymų į klausimyno

10, 11 klausimus bei neišreiškus pozicijos dėl Rusijos karo prieš Ukrainą bei Krymo aneksijos, taip pat atsisakius būti apklausiamai asmeniškai ir nuotoliniu būdu (Aprašo¹ 80.2 p.), pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, nusprendęs, kad pareiškėjos veiksmai (atsisakymas pateikti atsakymus į klausimyno 10, 11 klausimus bei dalyvauti internetu per „Microsoft Teams“ programą vykdomoje apklausoje) leidžia daryti pagrįstą išvadą, jog yra rimtas pagrindas manyti, kad gali kilti pareiškėjos nelegalios migracijos grėsmė.

Aprašo 80.2 punkte, be kita ko, nustatyta, kad užsieniečio atsisakymas būti apklaustam asmeniškai, atsakyti į pateiktus klausimus, užpildyti šiame papunktyje ar Aprašo 10.31 papunktyje nurodytą klausimą, pateikti prašomą informaciją, taip pat prašomos informacijos nepateikimas, nenuoseklios arba prieštaringos informacijos ar tikrovės neatitinkančių duomenų pateikimas yra rimtas pagrindas manyti, kad gali kilti užsieniečio nelegalios migracijos grėsmė. Atsižvelgdamas į tai, LVAT darė išvadą, kad UTPJ 35 straipsnio 1 dalies 12 punkte įtvirtinta „rimto pagrindo manyti, kad gali kilti užsieniečio nelegalios migracijos grėsmė“ sąlyga yra siejama ir su Aprašo 80.2 punkte nurodytais veiksmais, įskaitant užsieniečio atsisakymą būti apklaustam asmeniškai bei pateikti atsakymus į klausimą.

LVAT sprendė, kad pareiškėja, atsisakydama atsakyti į klausimyno 10 ir 11 klausimus, taip pat dalyvauti Departamento teisėtai organizuotose apklausose, sąmoningai pasirinko nebendradarbiauti su kompetentinga Lietuvos Respublikos institucija, nesilaikyti Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos tvarkos. Tokiu būdu pareiškėja užkirto kelią Departamentui, gavus pareiškėjos atsakymus į paminėtus klausimyno klausimus, tęsti administracinę procedūrą dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo (pakeitimo). Taigi, LVAT vertinimu, Sprendime pagrįstai akcentuota, kad pareiškėjai nepateikus pilnai užpildyto klausimyno ir atsisakius dalyvauti apklausoje, Departamentas prarado galimybę tinkamai įvertinti pareiškėjos galbūt keliamą grėsmę valstybės saugumui. Atitinkamai, spręsta, kad Departamentas teisėtai ir pagrįstai Sprendimu atsisakė pakeisti pareiškėjos leidimą laikinai gyventi, nes yra rimtas pagrindas manyti, jog gali kilti pareiškėjos nelegalios migracijos grėsmė (UTPJ 35 str. 1 d. 12 p.; Aprašo 80.2 p.).

Pareiškėjos apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. liepos 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1886-968/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00924-2024-6

[Prieiga internete](#)

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo ir valstybės saugumo interesų įvertinimo

Nagrinėtos bylos dalykas – pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo iš dalies tenkintas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) Užsieniečių registracijos centro (toliau – Centras) teikimas dėl sulaikymo termino pratęsimo užsieniečiui, taikant alternatyvią sulaikymui priemonę – įpareigojimą elektroninių ryšių priemonėmis pranešti VSAT Centrai apie savo buvimo vietą.

Atsižvelgęs į tai, kad pabėgėlio statusą turintis užsienietis nuo 2015 metų teisėtai gyvena Lietuvoje, turi sutuoktinę ir tris vaikus, sutuoktinė yra nėščia, užsienietis turi gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, pragyvenimo šaltinį, byloje nebuvo jokių duomenų apie užsieniečio gyvenimo Lietuvoje laikotarpiu padarytus konkrečius teisei priešingus veiksmus, jis bendradarbiauja su teisėsaugos ir kitomis institucijomis, pirmosios instancijos teismas sprendė, jog nagrinėtu atveju proporcinga ir tikslinga pritaikyti jam alternatyvią sulaikymui priemonę – įpareigojimą elektroninių ryšių priemonėmis nustatytu laiku pranešti VSAT apie savo buvimo vietą. VSAT Centras pateikė apeliacinį skundą, akcentuodamas, kad Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento duomenimis užsienietis kelia grėsmę valstybės saugumui, tad šiuo atveju užsieniečio atžvilgiu reikėtų taikyti sulaikymą VSAT, kadangi valstybės saugumui pavojingų asmenų atžvilgiu negali būti taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės.

Sutikdamas su VSAT argumentais, kad valstybės saugumas ir Lietuvos Respublikos visuomenės interesas yra svarbesnis už užsienio piliečio interesą gyventi Lietuvoje, LVAT vis dėlto pažymėjo, kad šiuo konkrečiu atveju,

¹ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 1V-329 patvirtintas Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo tvarkos aprašas.

atsižvelgiant į byloje nustatytas faktines aplinkybes, užsieniečio sulaikymas VSAT Centre būtų neproporcingas UTPĮ siekiamiems tikslams. Anot LVAT, sulaikymo pagrindų nustatymas savaime nereiškia, jog asmeniui turi būti taikoma griežčiausia judėjimo laisvės apribojimo priemonė, nustatyta UTPĮ.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. liepos 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2096-556/2024

Teisminio proceso Nr. 4-45-3-00198-2024-2

[Prieiga internete](#)

Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės pakeitimo į mažiau varžančią užsienietės teises

Apeliacijos dalykas – pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo užsienietei skirta alternatyvi sulaikymui priemonė – įpareigojimas kiekvieną trečiadienį nuo 8 val. iki 17 val. atvykti į VSAT Užsieniečių registracijos centrą (toliau – Centras), teisėtumas ir pagrįstumas.

Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad yra užsienietės sulaikymo pagrindai, numatyti UTPĮ 113 straipsnio 1 dalies 2 punkte ir 2 dalyje, užsienietė iš esmės atitinka UTPĮ 115 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus, todėl konstatavo, kad siekiami tikslai – netrukdomas sprendimo dėl užsienietės teisinės padėties priėmimas ir jo įvykdymas, gali būti pasiekti paskyrus švelnesnę nei Centro prašomą alternatyvią sulaikymui priemonę – nustatytu laiku periodiškai atvykti į VSAT. Užsienietė apeliaciniame skunde nurodė, kad iš esmės sutinka su pirmosios instancijos teismo pritaikyta alternatyvia sulaikymui priemone, tačiau prašo pakeisti registracijos vietą, nes kelionė iki Centro užsienietei užtrunka visą dieną, taip pat sukuria nepagrįstai dideles finansines išlaidas.

LVAT nurodė, kad UTPĮ nenumatytos kitos įstaigos, į kurias galima būtų atvykti pasižymėti, todėl užsienietės prašymas nustatyti jai pareigą, vykdant alternatyvią sulaikymui priemonę, kiekvieną trečiadienį nuo 8 val. iki 17 val. atvykti į Panevėžio apskrities vyriausiąjį policijos komisariatą, negali būti tenkinamas.

Atsižvelgęs į bylos faktines aplinkybes (užsienietės tapatybė nustatyta, byloje nėra duomenų apie tai, kad ji keltų grėsmę valstybės saugumui ar kad nebendradarbiautų su kompetentingomis institucijomis, užsienietė turi gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje ir lėšų pragyvenimui, užsienietė kreipėsi į notarą dėl paveldėjimo, pati nuvyko aiškintis dėl savo teisinės padėties), į tai, kad užsienietė sutinka vykdyti jai pritaikytą alternatyvią sulaikymui priemonę, tik prašo pakeisti jos vykdymo vietą, siekiant sumažinti laiko sąnaudas ir finansinę naštą, į VSAT atstovės poziciją teismo posėdyje, taip pat įvertinęs teisingumo, protingumo ir proporcingumo principus, LVAT sprendė, kad šiuo atveju yra pagrindas pakeisti pirmosios instancijos teismo pritaikytą alternatyvią sulaikymui priemonę ir taikyti užsienietei UTPĮ 115 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatytą alternatyvią sulaikymui priemonę – elektroninių ryšių priemonėmis nustatytu laiku pranešti MD arba VSAT apie savo buvimo vietą. Teisėjų kolegijos vertinimu, UTPĮ 115 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytos alternatyvios sulaikymui priemonės taikymas nagrinėtu atveju užtikrins siekiamą tikslą (netrukdomą sprendimo dėl užsienietės teisinės padėties priėmimą ir jo įvykdymą) ir nepagrįstai pernelyg nesuvaržys užsienietės teisių.

2024 m. rugpjūčio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2314-1047/2024

Teisminio proceso Nr. 4-45-3-00230-2024-9

[Prieiga internete](#)

8.6. Užsieniečių išvykimas iš Lietuvos Respublikos

8.6.1. Įpareigojimas išvykti

Dėl Migracijos departamento pareigos detalios vertinti aplinkybes, užkertančias kelį užsieniečio grąžinimui

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo, atsisakius pareiškėjai suteikti prieglobstį, atsakovas, be kita ko, įpareigojo pareiškėją išvykti į kilmės valstybę per 30 kalendorinių dienų nuo Sprendimo įteikimo dienos.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad įsiteisėjus sprendimui, kuriuo pareiškėjai buvo atsisakyta suteikti prieglobstį, ji prarado teisę būti Lietuvoje, o Departamentas pagrįstai nenustatė aplinkybių, kurioms esant užsienietės išsiuntimas į kilmės šalį negalimas, todėl pareiškėjos skundą atmetė.

LVAT pažymėjo, kad ginčytas Sprendimas priimtas atsižvelgiant į tai, jog nenustatyta UTPĮ 130 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų priežasčių, dėl kurių būtų draudžiama pareiškėją grąžinti į užsienio valstybę. Vis dėlto, LVAT vertinimu, atsakovas tik formaliai konstatavo tokių priežasčių nebuvimą. Pirmosios instancijos teismas, nurodęs, kad Sprendime nebuvo plačiai įvertintos negrąžinimo aplinkybės, pasak LVAT, itin formaliai sprendė, kad šios aplinkybės jau buvo įvertintos LVAT sprendžiant klausimą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje pareiškėjai suteikimo. Šiame kontekste LVAT akcentavo, kad pareiškėja tiek pirmosios instancijos teismui, tiek apeliaciniame skunde pažymėjo, jog ji negali būti išsiųsta į kilmės valstybę, kadangi ten gali būti persekiojama, dėl jos teigimu, naujai paaiškėjusių aplinkybių (pareiškėja, kaip pati teigia, atitinka profilį asmenų, kurie gali būti persekiojami, grįžę į kilmės valstybę). Be to, pareiškėja pateikė duomenis apie šeimos narius (vaikus ir sutuoktinį), kuriems buvo suteikta tarptautinė apsauga, jos teigimu, dėl to, kad kilmės šalyje jie gali būti persekiojami. Tačiau atsakovas, spręsdamas pareiškėjos grąžinimo klausimą, Sprendime nevertino (nenurodė) šių bei kitų aktualių duomenų ir tik itin formaliai konstatavo, kad UTPĮ 130 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos aplinkybės nagrinėtu atveju neegzistavo. LVAT vertinimu, šioje konkrečioje byloje nustatyti Sprendimo turinio teisinio ir faktinio pagrindimo, motyvacijos trūkumai buvo esminiai, dėl kurių skundžiami pirmosios instancijos teismo sprendimas ir Departamento Sprendimas negali būti pripažinti pagrįstais.

Apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, skundas patenkintas, atsakovo sprendimas panaikintas.

2024 m. liepos 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1836-502/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00512-2024-9

[Prieiga internete](#)

8.6.3. Užsieniečių išsiuntimas

Dėl pareigos atsižvelgti į prieglobsčio prašymą, kurį užsienietis pateikė po to, kai jo atžvilgiu buvo priimtas sprendimas jį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl MD sprendimo, kuriuo nuspręsta išsiųsti pareiškėją iš Lietuvos Respublikos į Baltarusijos Respubliką, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą nustatęs, kad ginčytas sprendimas priimtas nustačius UTPĮ 126 straipsnio 1 dalyje 3 punkte nurodytas aplinkybes, bei tai, kad nenustatyta UTPĮ 130 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytų priežasčių, dėl kurių būtų draudžiama išsiųsti užsienietį į užsienio valstybę. Pateikdamas apeliacinį skundą, pareiškėjas pabrėžė, be kita ko, tai, kad jis padavė prašymą dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir jam iki 2024 m. spalio 18 d. yra suteiktas laikinas teritorinis prieglobstis.

Pasak LVAT, nors įprastai teismas tikrina sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą pagal jo priėmimo metu egzistavusias aplinkybes, o vėliau susiformavusios aplinkybės gali būti pagrindas jau naujam procesui, tačiau apžvelgiamoje byloje LVAT pateikta ESTT jurisprudencija pagrindžia poziciją, kad teismui nagrinėjant užsieniečio skundą dėl pagal Direktyvą 2008/115² priimtos priemonės teisėtumo ir pagrįstumo, reikia atsižvelgti į jo pateiktą prieglobsčio prašymą, kaip į esminę su atitinkamu klausimu susijusią aplinkybę.

Atitinkamai, LVAT sprendė, kad šiuo konkrečiu atveju nebuvo atliktas individualus pareiškėjo situacijos vertinimas, todėl ginčytas sprendimas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų, įpareigojančių viešojo administravimo subjektą individualų administracinį aktą pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais), o taikomas poveikio priemonės motyvuoti.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, pareiškėjo skundas patenkintas, atsakovo sprendimas panaikintas ir jis įpareigotas priimti naują sprendimą.

2024 m. rugpjūčio 28 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2001-821/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-10102-2023-4

[Prieiga internete](#)

² 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse.

8.6.4. Draudimas atvykti

Dėl SIS reglamente įtvirtinto reikalavimo įvertinti įvedamų perspėjimų proporcingumą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo pareiškėjui, panaikinus leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, buvo uždrausta 3 metus atvykti į Lietuvą ir į Šengeno informacinę sistemą (toliau – SIS) įvestas perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, nenustatęs teisinio ir faktinio pagrindo panaikinti ginčytą Sprendimą. Pareiškėjas apeliaciniame skunde teigė, kad pirmosios instancijos teismas neištyrė Departamento Sprendimo motyvų dėl perspėjimo dėl draudimo atvykti ir apsigyventi įvedimo į SIS pagrįstumo, netinkamai taikė SIS II reglamentą³, nesilaikydamas LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. balandžio 17 d. nutartyje pateiktų išaiškinimų.

LVAT pažymėjo, kad minėtoje LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos nutartyje buvo pateiktas teisės aiškinimas dėl SIS II reglamento, galiojusio iki 2023 m. kovo 7 d., aiškinimo ir taikymo. Taip pat administracinės bylos, kurioje priimta LVAT 2024 m. balandžio 17 d. nutartis, ir pagal pareiškėjo apeliacinį skundą nagrinėtos bylos *ratio decidendi* (argumentas, kuriuo grindžiamas sprendimas) nesutampa. Todėl šiuo konkrečiu atveju pirmosios instancijos teismas neturėjo pagrindo tiesiogiai vadovautis LVAT 2024 m. balandžio 17 d. nutartimi. Visgi teisėjų kolegija, įvertinusi SIS II reglamento ir šioje byloje aktualaus SIS reglamento⁴ 21 ir 24 straipsnių turinį, darė išvadą, kad, nepaisant reglamentavimo skirtumų, tiesiogiai, tiek SIS II reglamente, tiek SIS reglamente nustatytas tas pats reikalavimas dėl proporcingumo ir individualaus vertinimo. Todėl LVAT 2024 m. balandžio 17 d. nutartyje pateikti išaiškinimai, susiję su šiuo reikalavimu, *mutatis mutandis* (su būtiniais (atitinkamais) pakeitimais) išlieka aktualūs sprendžiant dėl perspėjimo dėl draudimo atvykti ir apsigyventi įvedimo į SIS pagal SIS reglamento nuostatas.

Atsižvelgdamas į minėtoje byloje pateiktus išaiškinimus, LVAT atkreipė dėmesį, kad, pirma, nagrinėtu atveju Departamentas nėra priėmęs administracinio sprendimo, jog pareiškėjo buvimas Lietuvoje kelia grėsmę viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar nacionaliniam saugumui dėl to, kad pareiškėjas apėjo ar bandė apeiti Sąjungos ar nacionalinę teisę dėl atvykimo į Lietuvos teritoriją ir buvimo joje. Antra, Departamento Sprendime nėra individualizuotų, objektyvių duomenimis, o ne prielaidomis pagrįstų motyvų, kodėl pareiškėjo atvejis yra pakankamai adekvatus, atitinkamas ir svarbus, kad perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi būtų įvestas į SIS. Remdamasis tokiais argumentais, LVAT sprendė, kad Sprendimo dalis dėl perspėjimo dėl draudimo atvykti ir apsigyventi įvedimo į SIS yra neteisėta, nes savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, pareiškėjo skundas patenkintas iš dalies, atsakovo sprendimo dalis dėl perspėjimo įvedimo į SIS panaikinta, kita pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis palikta nepakeista.

2024 m. liepos 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1909-662/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01108-2024-1

[Prieiga internete](#)

8.7. Kiti su užsieniečių teisine padėtimi susiję klausimai

Dėl Migracijos departamento pareigos tikrinti leidimo laikinai gyventi prašančio užsieniečio teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje laikotarpi

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) rašto (toliau – Raštas) teisėtumo ir pagrįstumo.

³ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo.

⁴ 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo.

UAB „Dr Verslas“ (toliau – pareiškėjas) buvo pateikęs Departamentui prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi užsieniečiui tuo pagrindu, jog jis ketina dirbti pareiškėjo bendrovėje suvirintoju dujomis ir elektra. Pareiškėjo atstovas pateikė Departamentui skundą dėl to, kad jam nuvykus atsiimti užsieniečio leidimo laikinai gyventi, buvo atsisakyta jį išduoti, kadangi nurodyta, jog užsienietis turi atvykti ir pateikti paaiškinimus dėl savo buvimo Europos Sąjungoje. Departamentas priėmė ginčo Raštą nurodęs, jog prieš išduodamas leidimą laikinai gyventi privalo įsitikinti dėl užsieniečio teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje. Užsienietis paskutinę turimos Latvijos Respublikos nacionalinės vizos galiojimo dieną atvyko į Departamentą ir pateikė paaiškinimą apie buvimą Lietuvos Respublikos teritorijoje, o Departamentas, nustatęs, kad užsienietis Lietuvos Respublikos teritorijoje yra teisėtai, taip pat atsižvelgdamas į užsieniečio turimos vizos galiojimo laiką, tą pačią dieną įteikė užsieniečiui leidimą laikinai gyventi.

Pirmosios instancijos teismas nutraukė administracinės bylos dalį dėl pareiškėjo skundo reikalavimo įpareigoti Departamentą išduoti užsieniečio leidimą laikinai gyventi, teismo posėdyje pareiškėjo atstovui atsisakius šio reikalavimo, nes toks leidimas užsieniečiui jau buvo išduotas. Kiti pareiškėjo skundo reikalavimai atmesti, konstatavus, kad Departamentas priėmė pagrįstą ir teisėtą Raštą. Pareiškėjas apeliaciniame skunde laikėsi pozicijos, kad atsakovas neteisėtai atliko papildomus patikrinimo veiksmus, kurie nėra reglamentuoti jokiuose teisės aktuose ar nėra viešai skelbiami atsakovo internetiniame puslapyje, todėl buvo viršyti įgaliojimai atliekant administracinius veiksmus.

LVAT pastebėjo, kad pareiškėjo atstovui atvykus į Departamentą atsiimti užsieniečio leidimo laikinai gyventi Departamentas neturėjo duomenų apie užsieniečio buvimą Lietuvos Respublikoje laikotarpiu, todėl, prieš išduodamas pareiškėjui užsieniečio leidimą laikinai gyventi, turėjo pagrindą įsitikinti, ar užsienietis neviršijo teisėto buvimo laikotarpio. Departamentas, užtikrindamas užsieniečių buvimą ir gyvenimą Lietuvos Respublikoje kontrolę, privalo imtis visų reikiamų veiksmų, kad būtų nustatytos visos reikšmingos faktinės aplinkybės, o tai, LVAT vertinimu, šiuo atveju ir buvo padaryta. Departamentas, nustatęs, kad užsieniečio buvimas Lietuvos Respublikos teritorijoje neviršija UTPJ 11 straipsnio 5 dalyje nustatyto termino, įteikė užsieniečiui leidimą laikinai gyventi, todėl LVAT sprendė, kad Departamentas priėmė pagrįstą ir teisėtą Raštą.

Apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. liepos 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1917-525/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09274-2023-2

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.1. Prieglobsčio prašymo pateikimas ir jo nagrinėjimas

Dėl Migracijos departamento pareigos įvertinti paskesnę prieglobsčio prašymą ir priimti naują administracinį sprendimą, kai tokį prašymą užsienietis grindžia po pirminio prieglobsčio prašymo išnagrinėjimo atsiradusiomis aplinkybėmis

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo nuspręsta nenagrinėti pareiškėjo paskesnio prieglobsčio prašymo, teisėtumo ir pagrįstumo. Atsakovo vertinimu, pareiškėjas nepateikė informacijos ar duomenų, dėl kurių labai padidėjo tikimybė, kad prieglobsčio prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų, o pareiškėjo krikšto priėmimas Lietuvoje, atsižvelgus į pirmojo prieglobsčio prašymo nagrinėjimo metu nustatytas faktines aplinkybes, laikytinas formaliu veiksmu, siekiant sutrukdyti išsiuntimą į kilmės valstybę.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino, konstatavęs, kad atsakovas, neatlikęs visapusiško ir išsamaus tyrimo, nenustatė visų individualiu atveju reikšmingų aplinkybių, kurios sudarytų pagrindą priimti teisingą bei pagrįstą sprendimą.

Atsakovo apeliacinį skundą nagrinėjęs LVAT sprendė, jog priimant ginčytą Sprendimą nebuvo tinkamai įvertintos naujos su pareiškėjo asmeniu susijusios aplinkybės, taip pat ir naujausios kilmės šalies informacijos kontekste. Pirminis pareiškėjo prašymas dėl prieglobsčio jam suteikimo buvo grindžiamas atsivertimo į krikščionybę kilmės šalyje aplinkybe ir dėl to patirta ar galinčia kilti grėsme, jis (pirminis pareiškėjo prašymas) iš esmės nebuvo grindžiamas įvykiais po išvykimo, todėl ir administraciniame sprendime iš esmės nebuvo vertintos aplinkybės, susijusios su, kaip buvo teigiama, pareiškėjo religijos pakeitimu Lietuvoje. Be to, pirminis

administracinis sprendimas buvo priimtas 2023 m. rugpjūčio mėn., kai pareiškėjo krikštas Lietuvoje įvyko 2023 m. lapkritį. Atitinkamai, LVAT laikėsi pozicijos, kad paskesnio prašymo pateikimas, esant naujų ir galimai reikšmingų aplinkybių, suponuoja pareigą institucijai priimti naują administracinį sprendimą.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. liepos 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1910-624/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00794-2024-1

[Prieiga internete](#)

9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas

Dėl pareigos vertinti nepilnamečių užsieniečių prašymą suteikti prieglobstį, atsižvelgiant į jų tėvams suteiktą pabėgėlių statusą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta suteikti prieglobstį Lietuvoje pareiškėjams, kurie yra pabėgėlių statusą Lietuvoje gavusių tėvų nepilnamečiai vaikai, teisėtumo ir pagrįstumo.

Atlikęs tyrimą, MD nenustatė prieglobsčio ar papildomos apsaugos suteikimo kriterijų. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad MD tyrimą atliko netinkamai, nes, be kita ko, neįvertino ir neatsižvelgė į aplinkybę, jog pareiškėjų tėvams yra suteiktas pabėgėlių statusas. MD apeliaciniame skunde laikėsi pozicijos, kad šią aplinkybę jis įvertino, tačiau įvertino ir kitas reikšmingas aplinkybes, t. y. kad pareiškėjų tėvai atvyko į Lietuvą be pareiškėjų, pareiškėjai į Lietuvą atvyko praėjus 6 mėnesiams po to, kai MD suteikė pareiškėjų tėvams pabėgėlių statusą, o tai reiškia, kad pareiškėjai į Lietuvą atvyko tik po 1 metų ir 5 mėnesių, kai tėvai pateikė prašymus suteikti prieglobstį Lietuvoje, taip pat įvertino prašymo argumentus ir tyrimo metu nustatytą aplinkybių visumą.

LVAT vertinimu, nagrinėdamas pareiškėjų prieglobsčio prašymą, MD turėjo ne tik nustatyti svarbia laikytiną aplinkybę dėl pareiškėjų tėvams suteikto prieglobsčio, bet ir, nustatęs visas su pareiškėjais susijusias individualias aplinkybes (pvz., jų amžių, priklausomybę nuo tėvų, ilgalaikę įtaką vaiko fizinei ir psichologinei raidai ir gerovei), būtent jos kontekste vertinti pareiškėjų prašymą, t. y. pareiškėjų prašymo prieglobsčio motyvus ir pareiškėjus atstovaujančios motinos individualizuotas pareiškėjų grėsmes vertinti pareiškėjų tėvų prieglobsčio prašymų motyvų, dėl kurių tėvams suteiktas pabėgėlių statusas, kontekste, o ne atsietai nuo jų.

Be to, pirmosios instancijos teismas taip pat buvo pastebėjęs, kad ginčytame sprendime visiškai nieko nepasisakyta dėl Aprašo⁵ 109 punkto taikymo nagrinėtu atveju bei pareiškėjų ir jų tėvų, kuriems suteiktas pabėgėlio statusas Lietuvoje, šeimos narių sąvokos atitikimo UTPJ 2 straipsnio 22 daliai ir šiuo atveju – būtinumo atlikti Aprašo 97 punkte nurodytą tyrimą. Minėta norma nustato, kad priėmus sprendimą suteikti prieglobsčio prašytojui prieglobstį, jo šeimos nariams, kaip jie apibrėžti UTPJ 2 straipsnio 22 dalyje, kurių prašymai suteikti prieglobstį taip pat nagrinėjami iš esmės, suteikiamas tos pačios formos prieglobstis, išskyrus atvejus, kai prieglobsčio prašytojo šeimos nariui nebūtų suteikiamas prieglobstis Lietuvos Respublikoje pagal UTPJ 88 straipsnio 2 dalies 3–5 punktus arba 3 dalį. Užsieniečio, kuriam suteiktas prieglobstis, prašymu jo vaikui, gimusiam tokio užsieniečio naudojimosi prieglobsčiu Lietuvos Respublikoje laikotarpiu, suteikiamas tos pačios formos prieglobstis, kaip ir užsieniečiui, neatliekant dėl vaiko Aprašo 97 punkte nurodyto tyrimo. MD laikėsi pozicijos, kad Aprašo 109 punktą reiškia, jog vaikams prieglobstis suteikiamas tuo pačiu pagrindu, kaip ir jų tėvams, tik tuo atveju, kai vaikai atvyko kartu su prieglobsčio prašytojais ar jie atvyko prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo laikotarpiu. Kitais atvejais – turi būti atliekamas atskiras tyrimas, nustatytas Aprašo 97 punkte, kas šiuo atveju ir buvo padaryta.

LVAT nepritarė, kaip MD aiškino ir nagrinėtu atveju taikė Aprašo 109 punktą. LVAT vertinimu, šiam punkte, priešingai nei teigia MD, nėra nustatyta, kada prieglobsčio prašytojų šeimos nariai turi pateikti prašymus suteikti prieglobstį (ar tuo pačiu metu su prieglobsčio prašytojais, ar iki sprendimo suteikti prieglobsčio prašytojams prieglobstį) tam, kad jų pateikti prašymai suteikti prieglobstį būtų vertinami kartu su jų šeimos narių pateiktais prašymais suteikti prieglobstį, t. y. būtų galima jiems suteikti tokios pačios formos prieglobstį, koks suteiktas jų šeimos nariams, priėmus sprendimą dėl prieglobsčio suteikimo. Aprašo 109 punktą sudarantys du sakiniai yra savarankiški savo turiniu. Todėl ir šio punkto antru sakiniu sureguliuota situacija nepagrindžia MD

⁵ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-131 patvirtintas Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašas.

pozicijos, kad galimybė prieglobsčio prašytojų šeimos nariams suteikti tos pačios formos prieglobstį galima tik, jeigu šeimos nariai į Lietuvą atvyksta kartu su prieglobstį Lietuvoje gavusiais prieglobsčio prašytojais arba iki priimančią sprendimą jiems suteikti prieglobstį.

2024 m. rugpjūčio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2030-662/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01247-2024-5

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.19. Kiti mokesčių, įmokų ir kitų privalomųjų mokėjimų klausimai

Dėl atleidimo nuo pareigos mokėti mokestį už gamtos išteklius už išgautą požeminį vandenį pagal Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo nuostatas, kai neturint galiojančio leidimo vanduo buvo išgautas iki šio įstatymo įsigaliojimo Žemės gelmių registre įregistruotame gręžinyje

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento sprendimo, kuriuo pareiškėjui (gyvenamųjų namų savininkų bendrijai) buvo apskaičiuotas 85 336 Eur mokestis už valstybinius gamtos išteklius (už 2017–2019 metais išgautą požeminį vandenį).

Tokį sprendimą viešojo administravimo subjektas priėmė nustatęs, kad pareiškėjas (jam priklausančiuose gręžiniuose) požeminį vandenį ginčo laikotarpiu išgavo neturėdamas tam išduoto leidimo bei tai, kad deklaracijas apie išgautus gamtos išteklius jis pateikė praleidęs įstatyme nustatytus terminus. Dėl šių pažeidimų atsakovas mokėtiną mokestį apskaičiavo didesniu tarifu (taikydamas mokesčio įstatyme už tai nustatytą koeficientą 10).

Pareiškėjas neneigė padarytų pažeidimų, tačiau, be kita ko, manė, jog nagrinėtu atveju mokėtinas mokestis negalėjo būti skaičiuojamas didesniu tarifu, nes jo atžvilgiu turėjo būti taikomos Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo (toliau – Laikinis įstatymas), įsigaliojusio 2022 m. gegužės 1 d. ir galiojančio iki 2025 m. balandžio 30 d., nuostatos.

Laikinojo įstatymo paskirtis – šio įstatymo galiojimo laikotarpiu sudaryti teisinės prielaidas asmenims įregistruoti esamus ir Žemės gelmių registre neregistruotus gėlo požeminio vandens gavybos gręžinius registre arba įrašyti į šį registrą gręžinio savininko duomenis, kai šiame registre gręžinio savininko duomenų nėra, kad šie asmenys, vadovaujantis Žemės gelmių įstatymu, galėtų gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius ir jiems nebūtų taikoma ANK numatyta administracinė ir Aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta juridinių asmenų atsakomybė, Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už be leidimo išgautą požeminio vandens išteklių kiekį ir nebūtų Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka iš naujo apskaičiuotas (perskaičiuotas) mokestis už požeminio vandens išteklius (1 str.).

Pareiškėjas nurodė, kad Laikinis įstatymas suteikė jam teisę susitvarkyti požeminio vandens ištekliams išgauti reikalingus dokumentus, netaikant atsakomybės ir didesnio tarifo mokesčio už be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį.

Pirmosios instancijos teismas nesutiko su pareiškėju, kad ginčo santykiams yra taikytinos Laikinojo įstatymo nuostatos, tačiau pripažinęs, jog už minėtus pažeidimus skirta sankcija yra neproporcinga, ginčo mokestį už valstybinius gamtos išteklius didesniu tarifu apskaičiavo taikydamas koeficientą 2, t. y. jį sumažino iki 17 067 Eur.

LVAT teisėjų kolegija pirmiausia pastebėjo, kad Laikiniu įstatymu sudarytos galimybės įteisinti įrengtus gręžinius, kurie nėra registruoti Žemės gelmių registre. Tačiau byloje buvo nustatyta, kad nuo 2017 m. gegužės 31 d. gręžiniai, iš kurių buvo išgautas ginčo požeminis vanduo, yra registruoti Žemės gelmių registre, taip pat įregistruota, kad būtent pareiškėjas yra šių gręžinių savininkas, t. y. kaip nurodė teisėjų kolegija, pareiškėjas nebuvo subjektas, kuriam taikomos Laikinojo įstatymo nuostatos.

LVAT, įvertinęs padarytus pažeidimus, papildomai sumažino pareiškėjo mokėtinas sumas.

2024 m. liepos 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1691-520/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01264-2021-1

[Prieiga internete](#)

15. Žemės teisiniai santykiai

15.1. Disponavimas valstybės ir savivaldybių žeme

15.1.2. Valstybinės (savivaldybių) žemės nuoma ir panauda

Dėl būtinybės pareikšti papildomą reikalavimą panaikinti galiojančią valstybinės žemės sklypo, reikalingo statiniams eksploatuoti pagal jų paskirtį, nuomos sutartį, kai yra ginčijami viešojo administravimo subjektų priimti sprendimai, kurių pagrindu šis sklypas buvo suformuotas

Apžvelgiamoje byloje nustatyta, kad pareiškėjai (daugiabučio namo butų savininkai ir naudotojai) kreipėsi į teismą, prašydami panaikinti: 1) savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 metų įsakymą, patvirtinusį valstybinės žemės sklypo, reikalingo jame esantiems pastatams eksploatuoti, formavimo ir pertvarkymo projektą; 2) teritorinio Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos padalinio 2017 metų sprendimą, kuriuo, be kita ko, suformuotas ginčo sklypas ir patvirtinti jo kadastro duomenys.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą atmetė.

Bylą nagrinėjant apeliacine tvarka, be kita ko, buvo nustatyta, kad Nekilnojamojo turto registre įregistruotas juridinis faktas, jog yra sudaryta 2018 metų ginčo valstybinės žemės sklypo dalies nuomos sutartis su daugiabučio namo savininkų bendrija. Kaip akcentavo teisėjų kolegija, ginčo atveju žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo bei tvirtinimo ir valstybinės žemės išnuomojimo be aukciono procedūros buvo baigtos, t. y. pareiškėjų ginčytų aktų pagrindu suformuoto valstybinės žemės sklypo dalis išnuomota minėtai bendrijai, kuri šio sandorio pagrindu yra įgijusi teisę nuomoti žemės sklypą, ir kurią pareiškėjai ginčijo, skundu prašydami visa apimtimi panaikinti minėtus aktus. Tačiau, kaip pastebėjo LVAT, nagrinėtu atveju pareiškėjai neginčijo sudarytos tarp valstybinės žemės patikėtinio ir minėtos daugiabučio namo savininkų bendrijos nuomos sutarties, nors iš esmės siekė, kad būtų atkurta iki ginčytų aktų priėmimo buvusi padėtis.

Teisėjų kolegija akcentavo, kad pareiškėjai byloje nebuvo nurodę jokių teisės aktų nuostatų, kuriomis vadovaujantis turėtų būti nustatyta, jog panaikinus ginčytus aktus, nustotų galioti minėta nuomos sutartis, ši sutartis būtų pripažinta negaliojančia, daugiabučio namo savininkų bendrija prarastų teisę naudotis jai išnuomotu žemės sklypu statiniams eksploatuoti, o pareiškėjai galėtų įgyvendinti šioje byloje nurodytą jų pažeistą teisę; kad esant nenuginčytai minėtai nuomos sutarčiai, būtų pasiektas pareiškėjų kreipimosi į teismą tikslas, t. y. būtų visiškai apginta pareiškėjų įvardyta pažeista teisė bei įstatymų saugomas interesas – pašalinti ginčijamų aktų bei jų pagrindu atsiradę padariniai. Pirmosios instancijos teismas priėmė nagrinėti ir išnagrinėjo pareiškėjų skunde suformuluotus reikalavimus dėl minėtų įsakymo ir sprendimo panaikinimo, nors, kaip matyti iš skunde ir apeliaciniame skunde nurodytų aplinkybių, pareiškėjai, reikšdami šiuos reikalavimus, iš esmės siekė, kad būtų atkurta iki ginčytų aktų priėmimo buvusi padėtis, ir žemės sklypo dalis, kuri yra išnuomota daugiabučio namo savininkų bendrijai, būtų priskirta kitam gyvenamajam namui eksploatuoti pagal Nekilnojamojo turto registre įrašytą jo tiesioginę paskirtį.

Kadangi pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo pareiškėjų skundo reikalavimus, nenustatęs jokių teisiškai reikšmingų aplinkybių, susijusių su sudaryta nuomos sutartimi, nesudaręs pareiškėjams galimybes patikslinti (papildyti) skundo pagrindą ir dalyką taip, kad jie būtų susieti su pareiškėjų materialiuoju teisiniu suinteresuotumu, o įgyvendinus teisę į teisminę gynybą būtų pasiektas materialusis teisinis efektas, LVAT grąžino bylą šiam teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. rugpjūčio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-226-520/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01031-2020-3

[Prieiga internete](#)

17. Statyba

17.3. Statybą leidžiantys dokumentai

17.3.1. Statybą leidžiančio dokumento išdavimas

Dėl reikalavimo gauti besiribojančio žemės sklypo savininko sutikimą, kai mažesnis atstumas nuo statinių iki sklypo ribos nustatytas teritorijų planavimo dokumentuose

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl savivaldybės administracijos sprendimo, kuriuo atsisakyta išduoti pareiškėjui statybą leidžiantį dokumentą, be kita ko, motyvuojant tuo, kad nebuvo gautas besiribojančio žemės sklypo savininko sutikimas dėl statinių statybos arčiau nei 3 metrų atstumu nuo sklypo ribos, pagrįstumo ir teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas pirkimo–pardavimo sutarties pagrindu įsigijo žemės sklypą, kuris buvo suformuotas detaliojo plano pagrindu, žemės ūkio paskirties žemės sklypą padalijus į 9 sklypus ir pakeičiant pagrindinę žemės naudojimo paskirtį. Detalioju planu buvo suformuoti 8 iš esmės identiški žemės sklypai, skirti vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statyboms, t. y. žemės sklypai, kurių naudojimo režimas nustatytas Statybos techniniame reglamente STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtintame aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338. Detalioju planu taip pat buvo suformuotas vienas žemės sklypas techninės infrastruktūros koridoriui, kuris skirtas minėtiems 8-iems žemės sklypams naudoti pagal paskirtį. Dėl šio infrastruktūros koridoriaus buvo pakeista 8-ojo žemės sklypo, kuris priklauso pareiškėjui, konfiguracija, taip pat jam nustatyti du servitutai, kurie skirti užtikrinti kitų 7-ių detalioju planu suformuotų žemės sklypų naudojimą pagal paskirtį. Atsižvelgiant į detaliojo plano sprendinius, kurie apsunkino 8-ojo žemės sklypo, priklausančio pareiškėjui, naudojimą pagal paskirtį, detalioju planu šiame žemės sklype pietinė užstatymo zonos riba buvo nustatyta arčiau žemės sklypo ribos su 7-uoju žemės sklypu, priklausančiu trečiajam suinteresuotam asmeniui, nei kituose žemės sklypuose, o 7-ojo žemės sklypo užstatyti leidžiamos teritorijos riba atitinkamai atitaukta toliau nuo besiribojančio 8-ojo žemės sklypo ribos. Detaliojo plano dalyje „Suderinimo nuorašai“ yra suinteresuotų asmenų parašai, patvirtinantys, jog detalusis planas ir jo sprendiniai buvo suderinti su visais detalioju planu pertvarkyto pirminio žemės sklypo bendraturčiais, įskaitant M. A., kurio teisių perėmėja yra trečiasis suinteresuotas asmuo E. A.

Byloje nebuvo ginčo dėl aplinkybės, kad detalioju planu suformuotame 8-ajame žemės sklype, kuris priklauso pareiškėjui, artimiausia užstatymo zonos riba iki tuo pačiu detalioju planu suformuoto 7-ojo žemės sklypo, priklausančio trečiajam suinteresuotam asmeniui, ribos yra 1 metras. Tačiau šalių pozicija išsiskyrė tuo aspektu, ar pareiškėjui, siekiančiam gauti statybą leidžiantį dokumentą, būtina gauti besiribojančio žemės sklypo savininko (šiuo atveju – E. A.) rašytinį sutikimą dėl statybos arčiau nei 3 metrai atstumu nuo sklypo ribos, jeigu užstatyti leidžiamos teritorijos riba arčiau nei 3 metrai atstumu nuo sklypo ribos yra nustatyta detaliojame plane.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą ir panaikino ginčijamą savivaldybės administracijos sprendimą, įpareigodamas atsakovą iš naujo nagrinėti pareiškėjo prašymą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo. Teismas sprendė, kad nagrinėtu atveju būtent detalioju planu yra nustatyta pareiškėjui priklausančio žemės sklypo leistina užstatyti teritorijos riba (statybos zona), kuri yra arčiau trečiajam suinteresuotam asmeniui priklausančio žemės sklypo ribos, nei nustatyta STR 2.02.09:2005 8 priedo 1.1 papunktyje.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi ginčui aktualų teisinį reguliavimą, pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai ir pažymėjo, kad minėtas detalusis planas nėra pakeistas ar teisės aktų nustatyta tvarka nugincytas, jo sprendinių teisėtumo klausimas nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas, todėl ji neturi pagrindo nesivadovauti galiojančio detaliojo plano sprendiniais. Šiame kontekste teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad sistemškai aiškinant STR 2.02.09:2005 8 priedo 1 punkto ir 1.1 papunkčio⁶ nuostatas galima daryti išvadą, jog mažesnis atstumas nuo statinių iki sklypo ribos ir gatvių raudonųjų linijų gali būti nustatytas teritorijų planavimo dokumentuose. Reikalavimas gauti besiribojančio žemės sklypo savininko ar valdytojo rašytinį sutikimą, norint statyti arčiau nei 3 metrai atstumu nuo sklypo ribos, pagal nustatytą teisinį reguliavimą taikomas tais atvejais, kai mažesnis atstumas nėra numatytas teritorijų planavimo dokumentuose. Teritorijų planavimo dokumente nustačius mažesnį atstumą nuo statinių iki sklypo ribos, nepagrįsta būtų reikalauti tokį atstumą pakartotinai suderinti su besiribojančio žemės sklypo savininku, kai detaliojo plano sprendiniai (įskaitant ir statinių statybos zoną) buvo suderinti su visų sklypų savininkais. Todėl šiuo atveju pareiškėjas, siekdamas vykdyti statybą pagal detaliojame plane nustatytas leidžiamas užstatyti teritorijos ribas (statinių statybos zoną), nepažeidžia STR 2.02.09:2005 8 priedo 1.1 papunkčio nuostatų, nes galimybė statyti mažesniu atstumu iki sklypo ribos yra numatyta detaliojame plane (teritorijų planavimo dokumente).

⁶ „1. Statiniai turi būti išdėstomi sklype taip, kad nebūtų pažeisti gretimų sklypų savininkų ar naudotojų pagrįsti interesai. Nustatomi šie mažiausi atstumai nuo statinių iki sklypo ribos ir gatvių raudonųjų linijų, išskyrus atvejus, kai mažesnis atstumas numatytas teritorijų planavimo dokumentuose, ir kiti reikalavimai: 1.1. Reikalavimai statinių statybai iki 3 m atstumu nuo sklypo ribos nustatyti STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“. 3 m atstumu nuo sklypo ribos statinio (pastato ar stogą turinčio inžinerinio statinio) bet kurių konstrukcijų aukštis, skaičiuojant jį nuo žemės sklypo ribos žemės paviršiaus altitudės, negali būti didesnis kaip 8,5 m; didesniais atstumais statinių konstrukcijų aukštis gali būti didinamas išlaikant reikalavimą, kiekvienam papildomam virš 8,5 m aukščio metrui atstumas didinamas po 0,5 m. Šiame punkte nurodyti atstumai gali būti mažinami gavus besiribojančio žemės sklypo savininko ar valdytojo rašytinį sutikimą“.

Atsižvelgdama į tai, kad galiojančio detaliojo plano sprendiniai yra privalomi ne tik statytojui (pareiškėjui), bet ir visiems suplanuotoje teritorijoje veikiantiems fiziniams bei juridiniams asmenims ar kitoms organizacijoms, teisėjų kolegija sprendė, kad savivaldybės administracija nepagrįstai nepritarė pareiškėjo projektui tuo pagrindu, jog nebuvo atsižvelgta į STR 2.02.09:2005 8 priedo 1.1 papunkčio nuostatas, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai ir teisėtai panaikino ginčijamą atsakovo sprendimą.

Taigi, trečiojo suinteresuoto asmens apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. liepos 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-192-822/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03003-2022-5

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

20.2.3. Žala

20.2.3.2. Neturtinė žala

Dėl neturtinės žalos, Migracijos departamentui priėmus sprendimą įpareigoti užsienietį savanoriškai išvykti į užsienio valstybę, prieš tai neišsprendus jo pateikto prašymo skubos tvarka išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje

Nagrinėtu atveju ginčas, be kita ko, kilo dėl neturtinės žalos atlyginimo, kurią pareiškėjas (užsienietis) kildino iš Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) sprendimo dėl įpareigojimo pareiškėjui savanoriškai išvykti į užsienio valstybę (Nigeriją), nustačius, kad pareiškėjas viršijo jam Šengeno vizoje nustatytą buvimo laiką (toliau – Sprendimas), Departamentui neišsprendus pareiškėjo dar nepasibaigus Šengeno vizoje nustatytam buvimo laikui pateikto prašymo skubos tvarka išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje šeimos susijungimo atveju pagrindu (toliau – Prašymas) ir dėl jo nepriėmus atitinkamo sprendimo.

Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs Departamento neteisėtą neveikimą, kai per UTPJ 34¹ straipsnio 1 dalyje (2018 m. gruodžio 20 d. įstatymo Nr. XIII-1864 redakcija) nustatytą terminą Departamentas skubos tvarka nepriėmė sprendimo dėl pareiškėjo pateikto Prašymo, padarė išvadą, kad ne dėl pareiškėjo, bet dėl Departamento neteisėto neveikimo pasibaigė Šengeno vizoje nustatytas pareiškėjo buvimo laikotarpis, dėl ko pareiškėjas Lietuvos Respublikoje buvo neteisėtai, todėl Departamento Sprendimas negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu. Teismas sprendė, jog dėl nustatytų Departamento neteisėtų veiksmų ir neveikimo pareiškėjui kilo neturtinė žala, pasireiškusį diskomfortu, stresu, dvasine skriauda, ir, nesuabejojęs egzistuojant priežastiniam ryšiui tarp nustatytų Departamento neteisėtų veiksmų ir neveikimo bei pareiškėjui kilusios neturtinės žalos, nusprendė priteisti pareiškėjui iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Departamento, 1 000 Eur sumą neturtinei žalai atlyginti.

Departamentas apeliaciniame skunde nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad dėl Departamento neteisėtų veiksmų ir neveikimo pareiškėjui kilo neturtinė žala ir tarp jų egzistuoja priežastinis ryšys, tačiau neginčijo teismo sprendimo dalies, kuria konstatuoti Departamento neteisėti veiksmai ir neveikimas.

LVAT pažymėjo, kad remiantis bylos medžiaga nustatyta ir ginčo nėra, jog: Lietuvos Respublikoje gyvena pareiškėjo nepilnametė dukra, kuri yra Lietuvos Respublikos pilietė, ir partnerė, dukros motina B. K., kuri taip pat yra Lietuvos Respublikos pilietė; pareiškėjui 2023 m. rugsėjo 6 d. išduota Šengeno viza, galiojanti iki 2024 m. sausio 17 d.; pareiškėjas į Šengeno erdvę (Vokietijos Federacinę Respubliką) atvyko 2023 m. spalio 5 d.; pareiškėjo Prašymas skubos tvarka išduoti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi šeimos susijungimo atveju pagrindu Departamentui parengtas 2023 m. spalio 14 d.; pareiškėjo Prašymas skubos tvarka išduoti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi šeimos susijungimo atveju pagrindu priimtas 2023 m. spalio 30 d. Departamente; Departamentas, laiku neišsprendęs pareiškėjo pateikto Prašymo ir skubos tvarka nepriėmęs dėl jo sprendimo, priėmė neteisėtą ir nepagrįstą Sprendimą, kuriuo pareiškėjas įpareigotas savanoriškai išvykti į užsienio valstybę – Nigeriją; Departamentas, išnagrinėjęs pareiškėjo pateiktą Prašymą, priėmė 2024 m. sausio 22 d. sprendimą, kuriuo atsisakė išduoti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

Vadovaudamasis ginčui aktualiu teisiniu reguliavimu ir atsižvelgęs į byloje nustatytas aplinkybes, patvirtinančias, be kita ko, kad pareiškėjas aktyviais ir pakankamai operatyviais veiksmais siekė įteisinti savo buvimą Lietuvos Respublikoje, Departamento neteisėtų veiksmų ir neveikimo pobūdį, taip pat pareiškėjo individualios šeiminės situacijos kontekste įvertinęs, jog šiuo atveju konstatuotas ne tik Departamento neteisėtas neveikimas laiku neišsprendus pareiškėjo pateikto Prašymo ir nepriėmus dėl jo atitinkamo sprendimo, bet ir neteisėtas bei nepagrįstas įpareigojimas savanoriškai išvykti į užsienio valstybę, LVAT pabrėžė, kad nėra jokio pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, jog dėl susidariusios situacijos, iš esmės nulemtos Departamento neteisėto neveikimo, pareiškėjas patyrė tam tikrą diskomfortą, stresą bei dvasinę skriaudą. LVAT nekilo abejonių dėl to, kad šiuo atveju egzistuoja priežastinis ryšys tarp konstatuotų Departamento neteisėto neveikimo, neteisėto ir nepagrįsto įpareigojimo savanoriškai išvykti į užsienio valstybę, ir pareiškėjui kilusios neturtinės žalos.

Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgęs į neturtinės žalos atlyginimo dydžio nustatymui reikšmingus kriterijus ir pareiškėjo individualios šeiminės situacijos kontekste įvertinęs konstatuotais Departamento neteisėtais veiksmais ir neveikimu pažeistos pareiškėjo subjektinės teisės pobūdį bei pareiškėjui kilusios neturtinės žalos prigimtį, LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo sprendimui įvertinti pareiškėjui kilusią neturtinę žalą pinigais. Teisėjų kolegijos vertinimu, šiuo konkrečiu atveju tik pripažinimas, kad pareiškėjo teisės buvo pažeistos, nebūtų teisingas, adekvatus ir pakankamas pareiškėjo teisių gynimo būdas.

Taigi, Departamento apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. liepos 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1820-575/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00222-2024-7

[Prieiga internete](#)

Dėl pareigos patikrinti, ar nėra atsisakymo išduoti ar pakeisti užsieniečiui leidimą gyventi pagrindų, nagrinėjant prašymą pakeisti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, ir neturtinės žalos atlyginimo, pažeidus šio prašymo nagrinėjimo terminą

Apžvelgiamu atveju ginčas, be kita ko, kilo dėl neturtinės žalos atlyginimo, kurią pareiškėjas (užsienietis) kildino iš MD veiksmų, sustabdžius jo 2023 m. spalio 13 d. pateikto prašymo pakeisti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, kuris galiojo iki 2024 m. sausio 1 d., nagrinėjimą ir šio prašymo neišnagrinėjus per UTPĮ nustatytą terminą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundo netenkino, konstatavęs, kad MD jo prašymą išnagrinėjo per UTPĮ 33 straipsnio 2 dalyje⁷ nustatytą terminą, o veiksmai, kai vadovaujantis UTPĮ 33 straipsnio 5 dalimi⁸ (byloje taikyta redakcija, galiojusi nuo 2023 m. liepos 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d.) buvo stabdomas pareiškėjo prašymo nagrinėjimas, nebuvo neteisėti bei nelaikytini neveikimu.

Pareiškėjas apeliaciniame skunde teigė, kad teisės aktai nenustato teisės MD kreiptis į kitas institucijas su prašymu pateikti informaciją, kai yra nagrinėjamas prašymas pakeisti ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi, taip pat nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, jog MD laiku ir tinkamai išnagrinėjo jo prašymą, kadangi MD sprendimas priimtas tik 2024 m. balandžio 12 d.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad UTPĮ nenustato galimybės pratęsti prašymo dėl leidimo nuolat gyventi pakeitimo nagrinėjimo terminą ilgiau, nei tai nustatyta UTPĮ 33 straipsnio 2 ir 5 dalyse. Tačiau atkreipė dėmesį, kad UTPĮ 35 straipsnyje įtvirtinti atsisakymo išduoti ar pakeisti užsieniečiui leidimą gyventi pagrindai yra bendri ir taikomi tiek leidimams laikinai gyventi, tiek leidimams nuolat gyventi. Atitinkamai UTPĮ 35 straipsnio 1 dalies

⁷ Užsieniečio prašymas dėl leidimo nuolat gyventi pakeitimo turi būti išnagrinėtas ir leidimas nuolat gyventi pakeistas arba atsisakyta jį pakeisti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo pateikimo Migracijos departamentui dienos.

⁸ Jeigu nėra gauti prašymą pateikusių užsieniečio šeimos narių ar kitų asmenų paaiškinimai arba Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybių institucijos ar įstaigos, užsienio valstybės institucijos atsakymas ir prašoma informacija (paaiškinimai), būtini sprendimui dėl leidimo gyventi priimti, Migracijos departamentas sustabdo prašymo išduoti ar pakeisti leidimą gyventi nagrinėjimo terminą iki prašomos informacijos (paaiškinimų) gavimo dienos, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesiams. Apie prašymo išduoti ar pakeisti leidimą gyventi nagrinėjimo termino sustabdymą užsienietis informuojamas raštu ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino sustabdymo dienos.

1 punktą nustato, kad išduoti ar pakeisti leidimą gyventi užsieniečiui atsisakoma, jeigu jo gyvenimas Lietuvos Respublikoje gali grėsti valstybės saugumui, viešajai tvarkai ar žmonių sveikatai.

Šiame kontekste LVAT pabrėžė, jog UTPJ 4 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad MD, gavęs užsieniečio prašymą išduoti jam leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, sprenddamas dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje ar laikinosios apsaugos užsieniečiui suteikimo, privalo gauti šio straipsnio 4 dalyje nurodytą institucijų įvertinimą, ar nėra šio straipsnio 4 dalyje nurodytų grėsmių valstybės saugumui, viešajai tvarkai ar visuomenei. Leidimas gyventi užsieniečiui išduodamas tik gavus šių institucijų išvadą, kad užsienietis nekelia grėsmės valstybės saugumui, viešajai tvarkai ar visuomenei. Šioje dalyje nurodytos išvados pateikiamos ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos. Tuo atveju, jeigu dėl svarbių priežasčių VSD ir policija arba VSAT negali pateikti šiame straipsnyje nurodytų išvadų per nustatytą terminą, jie apie tai informuoja MD. Bendras išvadų pateikimo terminas negali viršyti 28 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad, nors minėtoje teisės normoje *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nėra nustatyta MD pareiga gauti UTPJ 4 straipsnio 4 dalyje nurodytą institucijų įvertinimą, kai yra pateikiamas prašymas pakeisti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, tačiau, šią nuostatą vertinant sistemiškai kartu su UTPJ 35 straipsnio 1 dalies 1 punktu, matyti, kad MD turi kreiptis į minėtas institucijas.

Atsižvelgęs į nurodytą teisinį reguliavimą, LVAT sprendė, kad MD, gavęs pareiškėjo prašymą, turėjo surinkti duomenis iš kompetentingų institucijų dėl pareiškėjo keliamos grėsmės valstybės saugumui, viešajai tvarkai ar žmonių sveikatai. UTPJ 55 straipsnio 3 dalis, kurioje nurodyta, jog tvarką, reglamentuojančią dokumentų leidimui nuolat gyventi gauti pateikimą ir leidimų nuolat gyventi užsieniečiams išdavimą, keitimą, panaikinimą, taip pat fiktyvios santuokos sudarymo, fiktyvios registruotos partnerystės ar fiktyvaus įvaikinimo įvertinimą nustato vidaus reikalų ministras, nepaneigia UTPJ įtvirtintos MD pareigos atlikti užsieniečio patikrinimą, siekiant nustatyti, ar nėra UTPJ 35 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto pagrindo atsisakyti pakeisti leidimą nuolat gyventi.

Byloje nustatyta, jog MD į kompetentingas institucijas su prašymu įvertinti, ar pareiškėjas kelia grėsmę, kreipėsi 2023 m. lapkričio 29 d., t. y. daugiau nei po mėnesio nuo pareiškėjo prašymo nagrinėjimo sustabdymo (2023 m. spalio 20 d.), o VSD atsakymas pateiktas 2024 m. sausio 11 d., tačiau MD sprendimą pagal pareiškėjo prašymą priėmė tik 2024 m. balandžio 12 d., t. y. po 3 mėnesių. LVAT sprendė, jog tokie atsakovo veiksmai (neveikimas) neatitinka operatyvumo principo – MD akivaizdžiai praleido UTPJ nustatytą 1 mėnesio prašymo nagrinėjimo terminą (įskaičiuojant ir UTPJ 33 straipsnio 5 dalyje numatytą 2 mėnesių prašymo nagrinėjimo sustabdymo terminą), todėl yra faktinis ir teisinis pagrindai nustatyti neteisėtus MD veiksmus (neveikimą).

Pareiškėjas skunde patirtą neturtinę žalą grindė tuo, kad jis, neturėdamas galiojančio leidimo nuolat gyventi, negalėjo keliauti, vykti į darbo komandiruotes, gauti medicinos paslaugas, paskolą banke, sudaryti sandorius, dėl ko patyrė labai daug nepatogumų ir buvo sutrikdytas jo kasdienis gyvenimas. Vertindamas šiuos argumentus, LVAT pirmiausia akcentavo, jog pagal UTPJ 54 straipsnio 4 dalį pareiškėjas neprarado teisės nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje tik dėl to, kad jo turimo leidimo nuolat gyventi galiojimo laikas pasibaigė. Be to, pareiškėjas byloje neteikė jokių įrodymų, jog jam buvo atsisakyta suteikti nurodytas paslaugas, taip pat susijusių su darbu ir šio darbo pobūdžiu, t. y., kad jis turėjo vykti į komandiruotes, svarbiais reikalais išvykti iš Lietuvos ir pan. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo teiginiai, jog dėl MD vilkinimo atlikti veiksmus jis negalėjo kreiptis į medicinos paslaugas teikiančias įstaigas ir sudaryti sandorius, negalėjo keliauti ir vykti į komandiruotes, vertinti kaip nepagrįsti. Kita vertus, LVAT pripažino, kad byloje nustatyti neteisėti MD veiksmai (neveikimas) galėjo pareiškėjui sukelti tam tikrus nepatogumus, išgyvenimus, netikrumą, įtampą. Tačiau teisėjų kolegija sprendė, jog šiuo atveju fakto, kad MD pažeidė teisės aktuose nustatytą pareiškėjo prašymo nagrinėjimo terminą, konstatavimas yra pakankamas padarytos žalos atlyginimas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, pripažįstant, jog buvo pažeista pareiškėjo teisė, kad teisės aktų nustatytais terminais būtų priimtas MD sprendimas dėl jo prašymo.

2024 m. rugpjūčio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1988-520/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00995-2024-4

[Prieiga internete](#)

20.5. Kiti su civiline atsakomybe susiję klausimai

20.5.1. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių asmenų skundų dėl žalos atlyginimo už netinkamas kalinimo sąlygas nagrinėjimas

Dėl privatumo neužtikrinimo naudojantis dušais, kai tarp dušų iš šonų įrengtos pertvaros, tačiau dušai yra vieni priešais kitus ir įėjimai į juos neatitverti durimis ar užuolaidomis

Šioje byloje pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas priteisti iš Lietuvos valstybės neturtinę žalą, kildinamą iš to, jog Pravieniškių 1-ajame kalėjime jam nebuvo užtikrintas pakankamas privatumas naudojantis dušais, bei procesines palūkanas nuo priteistos sumos.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, nenustatęs atsakovo (jo atstovo) neteisėtų veiksmų (neveikimo), kadangi Pravieniškių 1-ojo kalėjimo dušai buvo atskirti sienelėmis iš abiejų pusių, o toks dušų įrengimas užtikrino pakankamą privatumą jais naudojantis. Nesutikdamas su šiuo teismo sprendimu, pareiškėjas apeliaciniame skunde pažymėjo, jog dušai buvo atitverti sienelėmis tik iš šonų, o iš priekio – atviri.

LVAT teisėjų kolegija, vertindama pareiškėjo argumentus, susijusius su privatumo neužtikrinimu jam naudojantis dušu, pažymėjo, kad teisės aktai nenustato, kaip turi būti įrengtos dušų patalpos. LVAT praktikoje išaiškinta, kad dušuose bent iš šonų esant įrengtoms pertvaroms užtikrinamas pakankamas privatumas, todėl toks dušų įrengimas (nors ir neužtikrinant visiško privatumo) savaime nėra pagrindas valstybės atsakomybei atsirasti. Tačiau šiuo atveju pagal bylos įrodymus nustatyta, kad dušai įrengti vieni priešais kitus, o pareiškėjas savo privatumo pažeidimą iš esmės ir siejo su tokių dušų įrengimo konstrukcija, kuri neužtikrino jo privatumo. Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad atsakovo atstovas nenurodė jokių teisinių argumentų, kuriais remiantis turėtų būti nustatyta, jog toks dušų įrengimas užtikrino pareiškėjo privatumą jam maudantis duše. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nenustatė pareiškėjo privatumo pažeidimo jam maudantis duše, kai dušai yra įrengti vienas priešais kitą, o įėjimai į juos atviri.

Įvertinus nustatytas aplinkybes, taip pat pareiškėjo teisių pažeidimo mastą ir trukmę, pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies – pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, pareiškėjo skundą tenkinant iš dalies ir priteisiant jam iš atsakovo 300 Eur neturtinei žalai atlyginti.

2024 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eTA-56-520/2024

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-02875-2023-3

[Prieiga internete](#)

37. Bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygos

37.3. Kalinamųjų ir suimtųjų teisės

Dėl nuteistųjų iki gyvos galvos teisės į trumpalaikę išvyką už pataisos įstaigos ribų

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl pareiškėjo, kuris atlieka laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, reikalavimo priteisti neturtinės žalos atlyginimą už tai, kad jam nebuvo leista nuvykti į mirusio tėvo pašarvojimą.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nenustatęs vienos iš būtinųjų valstybės civilinės atsakomybės sąlygų – atsakovo (jo atstovo) neteisėtų veiksmų, kadangi pagal ginčui aktualios (iki 2024 m. liepos 18 d. galiojusios) redakcijos BVK 67 straipsnio 1 dalį trumpalaikė išvyka už pataisos įstaigos ribų galėjo būti suteikta tik terminuoto laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems, o pareiškėjas yra nuteistas laisvės atėmimo bausme iki gyvos galvos.

LVAT teisėjų kolegijai kilo abejonių dėl minėtos nuostatos tiek, kiek trumpalaikės išvykos į artimojo laidotuves BVK 67 straipsnyje nustatytais sąlygomis ir tvarka gali būti suteiktos nustatytus kriterijus atitinkantiems terminuoto laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems, tačiau tuos pačius kriterijus atitinkantys nuteistieji, atliekantys laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, neturi galimybės paminėtomis sąlygomis ir tvarka išvykti į artimojo laidotuves jokiose situacijose ir absoliučiai, nepriklausomai nuo elgesio bausmės atlikimo metu bei laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno individualizuoto nuteistojo nusikalstamo elgesio žemos rizikos vertinimo, vien dėl jiems paskirtos laisvės atėmimo bausmės trukmės, atitikties Konstitucijos 21 straipsnio 2 daliai ir 29 straipsnyje įtvirtintam asmenų lygybės principui. Atsižvelgiant į tai, LVAT nutartimi sustabdė bylos nagrinėjimą ir kreipėsi į Konstitucinį Teismą.

Konstitucinis Teismas 2024 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. KT47-N7/2024 pripažino, kad BVK (2022 m. birželio 28 d. įstatymo Nr. XIV-1196 redakcija) 67 straipsnio 1 dalis tiek, kiek pagal ją nuteistiesiems, atliekantiems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, nėra suteikiama teisė į trumpalaikės išvykas iš bausmės atlikimo vietos, prieštarauja Konstitucijos 21 straipsnio 2 ir 3 dalims, 22 straipsnio 4 daliai, 29 straipsniui,

konstituciniam teisinės valstybės principui. Konstitucinis Teismas nutarime konstatavo, kad įstatymo leidėjas, BVK 67 straipsnio 1 dalyje įtvirtinęs tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems, skirtingai nei terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems, nėra suteikiama teisė dėl artimojo mirties, sunkios artimojo gyvybei gresiančios ligos ar gaivalinės nelaimės, padariusios didelę materialinę žalą nuteistajam ar jo artimiesiems, išvykti iš bausmės atlikimo vietos Lietuvos Respublikos teritorijoje ne ilgiau kaip dešimt parų, net jei jie atitinka įstatyme nustatytas su jų asmenybe, elgesiu bausmės atlikimo metu, taip pat su jų išvykos iš bausmės atlikimo vietos metu aplinkiniams galinčio kilti pavojaus rizika susijusias sąlygas, nepaisė Konstitucijoje, *inter alia* (be kita ko) jos 29 straipsnyje įtvirtinto asmenų lygiateisiškumo principo, neužtikrino šiems nuteistiesiems deramos pagal Konstitucijos 21 straipsnio 2, 3 dalis ginamo orumo apsaugos, taip pat neproporcingai apribojo Konstitucijos 22 straipsnio 4 dalyje garantuojamą teisę į asmeninio ir šeimos gyvenimo apsaugą.

Atsižvelgiant į tai, atnaujinus bylos nagrinėjimą, byloje konstatuota, kad tiek kalėjimo administracija, atsisakydama tenkinti pareiškėjo prašymą leisti jam nuvykti į mirusio tėvo pašarvojimą, tiek Lietuvos kalėjimų tarnyba, netenkindama pareiškėjo skundo dėl šio atsisakymo, vadovavosi Konstitucinio Teismo pripažinta prieštaraujanti Konstitucijai teisės norma (BVK 67 str. 1 d.), todėl tokie individualūs administraciniai aktai negali būti pripažinti teisėtais. Teisėjų kolegija nustatė, kad pareiškėjas dėl tokių neteisėtų atsakovo (jo atstovo) veiksmų (neveikimo) galėjo patirti neigiamus išgyvenimus, t. y. jam kilo neturtinė žala. Įvertinusi byloje ginamų vertybių (be kita ko, nuteistojo orumo, jo teisės į asmeninio ir šeimos gyvenimo apsaugą) turinį, pareiškėjo subjektinės teisės pažeidimo pobūdį ir kitas bylai reikšmingas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjui priteistina 1 000 Eur neturtinei žalai atlyginti.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas – pareiškėjo skundas tenkintas iš dalies ir jam iš atsakovo priteista 1 000 Eur neturtinei žalai atlyginti.

2024 m. liepos 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-19-968/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00636-2023-6

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduo tu nepašalinus trūkumų

Dėl skundo, pateikto pasibaigus terminui skundo trūkumams pašalinti, vertinimo pagal ABTĮ 33 straipsnio 1 dalies reikalavimus

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą (patikslintą skundą, pateiktą pareiškėjui šalinant skundo trūkumus), kuriame buvo prašoma panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) sprendimą panaikinti pareiškėjo leidimą laikinai gyventi Lietuvoje (toliau – Sprendimas).

Nustatyta, kad pirmą kartą pareiškėjas padavė skundą dėl Migracijos departamento Sprendimo panaikinimo per EPP pirmosios instancijos teismui 2024 m. gegužės 1 d., pirmosios instancijos teismas 2024 m. gegužės 6 d. nutartimi nustatė pareiškėjui terminą iki 2024 m. gegužės 9 d. (įskaitytinai) skundo trūkumams pašalinti. Teismas, nustatęs, kad pareiškėjas nepašalino nustatytų trūkumų, 2024 m. gegužės 10 d. nutartimi laikė pareiškėjo skundą nepaduo tu. Pareiškėjas pateikė skundą dėl Sprendimo panaikinimo pirmosios instancijos teismui 2024 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismas 2024 m. gegužės 21 d. nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo skundą (patikslintą skundą, pareiškėjui šalinant skundo trūkumus), nustatęs, kad įsiteisėjusia 2024 m. gegužės 10 d. nutartimi pareiškėjo skundo priėmimo klausimas išspėstas (laikytas nepaduo tu), o baigtoje administracinėje byloje jokie procesiniai veiksmai neatliekami.

Nagrinėtos bylos kontekste LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismo 2024 m. gegužės 10 d. nutartis, kuria pareiškėjo skundas laikytas nepaduo tu, nepaneigia teismo pareigos ABTĮ 33 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka spręsti skundo priėmimo klausimą, įvertinant, ar paduotas skundas formaliai atitinka ABTĮ nustatytus reikalavimus. Be to, pagal ABTĮ 33 straipsnio 4 dalį, teismo atsisakymas priimti

skundą (prašymą, pareiškimą) nekliudo vėl kreiptis į teismą su tuo pačiu skundu (prašymu, pareiškimu), jeigu yra pašalintos arba išnyko aplinkybės, kliudžiusios priimti skundą (prašymą, pareiškimą).

Teisėjų kolegija konstatavo, kad ABTĮ 33 straipsnyje nustatyta tvarka pareiškėjo skundo priėmimo klausimas nebuvo sprendžiamas iš esmės, todėl ši nutartis negali būti pripažinta teisėta ir pagrįsta. Pabrėžta, kad pirmosios instancijos teismas skundžiamoje nutartyje nenurodė jokio ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1–9 punktuose įtvirtinto pagrindo, kurį nustačius atsisakoma priimti skundą. Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes, teisėjų kolegija darė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai taikė ir aiškino proceso teisės normas, todėl nepagrįstai atsisakė priimti pareiškėjo skundą.

Pareiškėjo atskirasis skundas tenkintas, o skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui spręsti iš naujo.

2024 m. liepos 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-432-789/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01950-2024-6

[Prieiga internete](#)

43.3.2. Skundo laikymas paduotu pašalinus trūkumus

Dėl reikalavimo skunde pagrįsti tai, kad inicijuojama byla priskirta nagrinėti administraciniam teismui

Atskirasis skundas nagrinėtas dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria pareiškėjos skundas (patikslintas skundas, paduotas šalinant teismo nustatytus skundo trūkumus) laikytas nepaduotu ir grąžintas pareiškėjai, nustačius, kad pareiškėja nepašalino visų teismo nustatytų skundo trūkumų, pagrįstumo ir teisėtumo.

LVAT teisėjų kolegija, be kita ko, atkreipė dėmesį, kad pirmosios instancijos teismas, sprenddamas pareiškėjos skundo priėmimo klausimą ir nustatydamas terminą pašalinti teismo nustatytus skundo trūkumus, nurodė pareiškėjai pagrįsti, kad jos skundo reikalavimai gali būti administracinės bylos nagrinėjimo dalyku. Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs pareiškėjos po trūkumų šalinimo paduoto patikslinto skundo turinį ir nustatęs, kad pareiškėjos inicijuojamas ginčas nepatenka į administracinių teismų kompetenciją, padarė išvadą, kad pareiškėja neįvykdė minėto įpareigojimo pagrįsti savo reikalavimų nagrinėjimą administraciniame teisme.

Teisėjų kolegija šiuo aspektu akcentavo, kad ABTĮ nėra nustatytas reikalavimas skunde pagrįsti tai, kad skundu inicijuojama byla priskirta nagrinėti administraciniam teismui. Todėl aptarti pirmosios instancijos teismo motyvai nepagrindžia išvados, kad pareiškėja neištaisė teismo nustatytų skundo trūkumų, ir atitinkamai nutarties laikyti nepaduotu pareiškėjos skundą (patikslintą skundą) priėmimą, kuri priimama tik tokiu atveju, jeigu nustatoma, kad nėra pašalinti teismo nustatyti skundo trūkumai, dėl kurių administracinės bylos teisena negali būti pradėta (ABTĮ 33 str. 1 d.).

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad pirmosios instancijos teismas, sprenddamas pareiškėjos skundo priėmimo klausimą, turi savo iniciatyva detalai įvertinti pareiškėjos skundą, kuriuos išnagrinėjus priimti Generalinės prokuratūros prokurorų atsakymai, turinį, taip pat minėtų atsakymų turinį, identifikuoti pareiškėjos siekius, kreipiantis į Generalinės prokuratūros prokurorus, tam, kad būtų nustatyta, kokius konkrečius Generalinės prokuratūros veiksmus pareiškėja skundžia, kreipdamasi į administracinį teismą.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjos skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-361-662/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01083-2024-3

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl galimybės teismui skųsti sprendimą nepriimti pareiškėjo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kuriame buvo prašoma panaikinti MD sprendimą nepriimti pareiškėjo prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – Sprendimas), ir įpareigoti MD iš naujo išnagrinėti minėtą prašymą.

Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad Sprendimas yra ne dokumentas, o tik nuorašas iš MD interneto svetainės, kuriame iš esmės užfiksuota, jog pareiškėjo prašymas atmestas, nes nepateiktas galiojantis dokumentas – pasas. Teismas vertino, kad Sprendimas nesukelia jokių teisinių pasekmių ir, atsižvelgdamas į tai, atsisakė priimti pareiškėjo skundą (ABTĮ 33 str. 2 d. 1 p.).

LVAT teisėjų kolegija, išanalizavusi aktualų teisinį reguliavimą, taip pat pareiškėjo pateiktą nuorašą iš Lietuvos migracijos informacinės sistemos (toliau – MIGRIS) (Sprendimą) ir jo paaiškinimus skunde, priėjo prie išvados, kad šiuo atveju MD nusprendė nepriimti pareiškėjo prašymo, t. y. prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, nes pareiškėjas kartu su prašymu pateikė nebegaliojantį pasą (jo skaitmeninę kopiją). Toks MD sprendimas neabejotinai sukelia teisinę pasekmę, nes juo iš esmės atsisakoma pradėti prašymo nagrinėjimo procedūrą ir priimti joje atitinkamą sprendimą, t. y. tenkinti arba netenkinti prašymo.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas tikrinamoje nutartyje netyrė faktinės aplinkybės, ar MD sprendimas nepriimti minėto prašymo buvo įformintas tik pažymint atitinkamą pasirinkimą MIGRIS (t. y. nėra jokio kito administracinio sprendimo, dokumento ar pan., kuriame aptariamasis MD sprendimas buvo įformintas raštu), ar MD sprendimas nepriimti minėto prašymo buvo įformintas surašant atitinkamą aktą, o MIGRIS tik buvo išviešintas minėto prašymo atmetimo (atsisakymo priimti) faktas (būseną). Šiuo atveju bylos medžiagoje nebuvo informacijos apie tai, ar pareiškėjas, nesutikdamas su Sprendimu bei siekdamas apginti galbūt pažeistas savo teises ir teisėtus interesus, galėjo skųsti teismui kokį nors kitą rašytinį dokumentą (aktą) nei Sprendimas. Atsižvelgiant į tai, kad pirmosios instancijos teismas neišreikalavo (nesurinko) pakankamų duomenų, reikšmingų sprendžiant skundo priėmimo nagrinėti klausimą, LVAT teisėjų kolegija šioje stadijoje neturėjo galimybių patikrinti pirmosios instancijos teismo išvados, kad Sprendimas (nuorašas iš MIGRIS) negali būti skundo administraciniam teismui objektu, teisingumo.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. rugpjūčio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-424-629/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01997-2024-7

[Prieiga internete](#)

Dėl galimybės teisme ginčyti vaiko situacijos vertinimo anketą, nenustačius poreikio vaiko apsaugai

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjos skundą, kuriame buvo prašoma panaikinti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) Telšių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus vaiko situacijos vertinimo anketą (toliau – Anketa).

Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad pareiškėjos skundžiama Anketa nesukelia jai teisinių pasekmių, o jos siekiamas inicijuoti ginčas yra kilęs iš santykių, kurie atsiranda vykdant teismo sprendimą, priimtą civilinėje byloje.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėtu atveju Anketoje atsakovas nenustatė poreikio vaiko apsaugai (taigi, šia dalimi Tarnyba baigė tyrimą, kadangi nenustačius būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio Tarnyba baigia tyrimą, t. y. neturi teisinio pagrindo imtis tolesnių, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36²–36⁵ straipsniuose nustatytų veiksmų), tačiau nustatė būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį (ši dalis patvirtina, kad Tarnybos tyrimas nėra baigtas). Iš pareiškėjos skundo pirmosios instancijos teismui turinio buvo matyti, kad pareiškėja teikė argumentus taip pat dėl Anketos dalies, kuria nenustatytas vaiko apsaugos poreikis.

Teisėjų kolegija, įvertinusi aktualų teisinį reguliavimą, pareiškėjos prašomos panaikinti Anketos turinį, sprendė, kad, priešingai nei vertino pirmosios instancijos teismas, pareiškėjos atveju Anketa (jos dalis dėl vaiko apsaugos poreikio) buvo galutinis administracinės procedūros sprendimas, nes dėl šios dalies Tarnyba baigė tyrimą. Atsižvelgiant į tai, negalėjo būti pripažinta pagrįsta ir teisinga pirmosios instancijos teismo išvada, kad šiuo atveju Anketa yra tarpinis, konstatuojamojo pobūdžio dokumentas, nesukeliantis pareiškėjai teisinių pasekmių.

Teisėjų kolegija taip pat kritiškai vertino pirmosios instancijos teismo argumentus, kad pareiškėjos keliamas ginčas išimtinai susijęs su teismo sprendimo vykdymu, kadangi nagrinėtu atveju buvo aktualūs kiti

teisiniai santykiai (be kita ko, reguliuojantys Tarnybos priimamus aktus), o keliamo ginčo dalykas – Anketos teisėtumas ir pagrįstumas. Kartu pabrėžė, kad, jeigu pirmosios instancijos teismas vertino, jog pareiškėjos skundo argumentai neatitinka tokiam procesiniam dokumentui keliamų reikalavimų, jie turėjo būti patikslinti. Teismas, vykdydamas pareigą būti aktyviu bei padėti ginčo šalims tinkamai realizuoti savo procesines teises, prireikus, turėjo galimybę nustatyti terminą skundo trūkumams pašalinti.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, pareiškėjos skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. rugpjūčio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-342-502/2024

Teismo proceso Nr. 3-64-3-00428-2024-8

[Prieiga internete](#)

43.5.6. Kai teismo žinioje yra byla dėl ginčo tarp tų pačių ginčo šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu

Dėl ginčo tapatumo vertinimo, kai pareiškėjas skundžiasi viešojo administravimo subjekto vilkinimu atlikti veiksmus

Pareiškėja kreipėsi į teismą, prašydama įpareigoti atsakovą Prienų rajono savivaldybės administracijos Prienų seniūnijos seniūnę teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais išnagrinėti pareiškėjos 2024 m. vasario 24 d. paklausimą ir pateikti jai teisės aktų reikalavimus atitinkantį administracinį sprendimą dėl pareiškime pateikto prašymo „Prašu imtis veiksmų, kad tokie pažeidimai nepasikartotų“.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjos skundą, nustatęs, kad Regionų administraciniame teisme yra gautos trys bylos pagal pareiškėjos skundus seniūnei dėl vilkinimo atlikti veiksmus, šiose bylose pareiškėjos skundo reikalavimai yra tie patys kaip ir nagrinėjamoje byloje – įpareigoti atsakovą atsakyti į 2024 m. vasario 24 d. pareiškimą, ginčo šalys yra tos pačios, todėl teismo žinioje jau yra byla tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko bei tuo pačiu pagrindu (ABTĮ 33 str. 2 d. 6 p.).

LVAT pažymėjo, jog pareiškėja kreipėsi į teismą su skundu dėl seniūnės vilkinimo atlikti veiksmus. Iš pareiškėjos skundo argumentų seka, kad būtent vilkinimas priimti sprendimą dėl prašymo sudaro šios bylos esmę. Pareiškėja prašo įpareigoti atsakovą teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais išnagrinėti pareiškėjos 2024 m. vasario 24 d. paklausimą ir pateikti jai teisės aktų reikalavimus atitinkantį administracinį sprendimą dėl pareiškėjos prašymo „Prašu imtis veiksmų, kad tokie pažeidimai nepasikartotų“. Byloje taip pat nustatyta, kad Regionų administracinio teismo Vilniaus rūmuose jau buvo iškeltos ir yra nagrinėjamos dvi administracinės bylos pagal pareiškėjos skundą atsakovui Prienų rajono savivaldybės administracijos Prienų seniūnijai dėl vilkinimo atlikti veiksmus, kuriose pareiškėja prašė įpareigoti atsakovą teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais išnagrinėti pareiškėjos 2024 m. vasario 24 d. paklausimą, atsakant į atskirus tame paklausime pateiktus klausimus (vienu atveju į klausimą „Koks triukšmo lygis yra leistinas?“, kitu – „Kada bus baigti (duomenys neskelbtini) remonto darbai? Kas šiuos darbus atlieka?“.

Įvertinusi minėtose administracinėse bylose priimtus nagrinėti pareiškėjos skundų reikalavimus ir aptariamoje byloje suformuluotą skundo reikalavimą, pareiškėjos skunde ir atskirajame skunde išdėstytus argumentus, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas atskiruoju skundu skundžiama nutartimi pagrįstai sprendė, jog tiek šio skundo, tiek teisme jau iškeltose administracinėse bylose nagrinėjamų skundų dalykas ir pagrindas yra tie patys – vilkinimas atsakyti į pareiškėjos 2024 m. vasario 24 d. paklausimą. Pareiškėja ginčo reikalavimais iš esmės siekė tapačių teisinių pasekmių – kad būtų išnagrinėtas jos 2024 m. vasario 24 d. paklausimas ir pateikti atsakymai į visus jos paklausime nurodytus klausimus, ginčo šalys yra tos pačios. Tai, kad pareiškėjos skundų reikalavimų formuluotės lingvistiškai skiriasi, nesuteikia pagrindo spręsti, jog aptariamoje byloje ir priimtose nagrinėti administracinėse bylose ginčas kilo ne dėl to paties dalyko ir ne tuo pačiu pagrindu.

LVAT atmetė pareiškėjos atskirąjį skundą.

2024 m. rugpjūčio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-450-575/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00911-2024-3

[Prieiga internete](#)

43.5.9. Kai skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas

Dėl teismo pareigos išsiaiškinti, koku būdu buvo pateiktas prašymas išduoti leidimą laikinai gyventi, siekiant nustatyti termino kreiptis į teismą skaičiavimo pradžią

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kuriame buvo prašoma panaikinti MD 2024 m. vasario 20 d. sprendimo (toliau – Sprendimas 1) ir 2024 m. balandžio 5 d. sprendimo (toliau – Sprendimas 2) dalis dėl uždraudimo pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką nuo 2024 m. balandžio 5 d. iki 2027 m. balandžio 4 d. bei dėl perspėjimo dėl draudimo pareiškėjui atvykti ir apsigyventi įtraukimo į Šengeno informacinę sistemą.

Pareiškėjo skundą atsisakyta priimti nustačius, kad jis praleido terminą skundui paduoti ir nesant pagrindo atnaujinti minėtą terminą.

Dėl Sprendimo 1 LVAT teisėjų kolegija akcentavo, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 1V-329 patvirtinto Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 132 punkte (2023 m. rugpjūčio 9 d. įsakymo Nr. 1V-525 redakcija), be kita ko, nustatyta, jog MD įgaliotas valstybės tarnautojas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, o UTPĮ 4 straipsnio 5 ar 6 dalyje nurodytais atvejais – ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo Aprašo 130 ar 131 punkte nurodyto sprendimo panaikinti leidimą laikinai gyventi priėmimo dienos, privalo šį sprendimą per Lietuvos migracijos informacinę sistemą (toliau – MIGRIS) išsiųsti užsieniečiui, jeigu užsienietis prašymą išduoti ar pakeisti leidimą užpildė per MIGRIS. Kai šis prašymas užpildytas ne per MIGRIS, sprendimas išsiunčiamas prašyme išduoti ar pakeisti leidimą nurodytu elektroninio pašto adresu, jeigu užsienietis prašyme išduoti ar pakeisti leidimą nurodė, kad pageidauja pranešimą apie priimtą sprendimą ir (ar) sprendimus leidimo laikinai gyventi išdavimo ar pakeitimo (panaikinimo) klausimais gauti elektroniniu paštu, arba registruotu paštu užsieniečio deklaruotos gyvenamosios vietos adresu, o jei gyvenamoji vieta nedekaruota – prašyme išduoti ar pakeisti leidimą nurodytu adresu.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog nagrinėtu atveju pareiškėjas nurodė, kad jis apie Sprendimą 1 sužinojo 2024 m. gegužės 16 d. prisijungęs prie savo paskyros MIGRIS informacinėje sistemoje. Pareiškėjo į bylą pateikta ekrano nuotrauka patvirtino, kad žinutė apie priimtą Sprendimą 1 buvo sukurta 2024 m. vasario 20 d., o peržiūrėta – 2024 m. gegužės 16 d. Pirmosios instancijos teismas nesiaiškino ir nevertino skundo priėmimo klausimo išsprendimui svarbių aplinkybių dėl Sprendimo 1 įteikimo pareiškėjui, kurios reikšmingos sprendžiant, ar pareiškėjas buvo tinkamai informuotas apie Sprendimą 1. Teismas nevertino, ar pareiškėjas prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi pateikė per MIGRIS.

Dėl Sprendimo 2 pažymėta, kad nors pirmosios instancijos teismas teisingai nustatė, jog MD pareiškėją 2024 m. balandžio 29 d. pranešimu informavo apie Sprendimą 2, tačiau visiškai nevertino pareiškėjo nurodytos aplinkybės, kad pats Sprendimas 2 (t. y. visos apimties individualus administracinis aktas) jam nebuvo įteiktas. Duomenų, jog pareiškėjui MD siuntė Sprendimą 2, byloje nebuvo. Taip pat atkreiptas dėmesys, kad nors pranešime prie adresato nurodytas el. pašto adresas, byloje nebuvo duomenų, kurie patvirtintų, kad pranešimas buvo išsiųstas nurodytu el. pašto adresu. Teisėjų kolegija pabrėžė, kad pirmosios instancijos teismui manant, jog pareiškėjo pateiktų duomenų nepakanka tinkamai įvertinti Sprendimo 2 įteikimo pareiškėjui aplinkybes, teismas galėjo kreiptis į MD, įpareigodamas jį pateikti trūkstamą informaciją ir įrodymus.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. rugpjūčio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-464-575/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02416-2024-4

[Prieiga internete](#)

52. Bylos nagrinėjimo sustabdymas ir atnaujinimas

52.1. Bylos nagrinėjimo sustabdymo pagrindai

52.1.13. Kiti bylos nagrinėjimo sustabdymo atvejai

Dėl bylos stabdymo pagrindų pagal ABTĮ 100 straipsnio 1 dalies 13 punktą

Administracinėje byloje buvo nagrinėjamas atskirasis skundas dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria administracinė byla dėl įpareigojimo Prienų rajono savivaldybės merui išnagrinėti pareiškėjo prašymą, atsakyti į klausimus, priimti sprendimą ir jį atsiųsti pareiškėjo nurodytu elektroniniu paštu, sustabdyta iki įsiteisės galutinis procesinis sprendimas kitoje administracinėje byloje Nr. e13-2008-780/2024 ABTĮ 100 straipsnio 1 dalies 13 punkte nurodytu pagrindu. Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad tiek šioje administracinėje byloje, tiek administracinėje byloje Nr. e13-2008-780/2024 taikytinas teisinis reguliavimas, dėl kurio bus pasisakyta apeliacinėje instancijoje, yra analogiškas abiejose bylose, todėl LVAT procesinis sprendimas bus aktualus ir nagrinėjamu atveju.

Nagrinėdama atskirąjį skundą, LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog ABTĮ 100 straipsnio 1 dalies 13 punkte (teismas sustabdo bylos nagrinėjimą kitais atvejais, kai pripažįsta, kad bylos nagrinėjimą būtina stabdyti) nustatytais atvejais teismui suteikiama teisė, bet ne pareiga sustabdyti bylą, o bylos sustabdymo priežasčių įvertinimo klausimas yra paliekamas teismo prerogatyvai. Teisėjų kolegija pažymėjo, jog administracinės bylos sustabdymo instituto paskirtis – pašalinti tam tikras objektyviai esančias įstatymo nurodytas kliūtis, nepriklausančias nei nuo dalyvaujančių byloje asmenų, nei nuo teismo valios, dėl kurių teismas negali tinkamai išnagrinėti bylos, tačiau tokia priemonė (sprendimas sustabdyti bylą) turi būti proporcinga, atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes.

LVAT pabrėžė, jog teismas, sprenddamas, ar yra pagrindas sustabdyti bylą pagal ABTĮ 100 straipsnio 1 dalies 13 punktą, turi vadovautis nuostatomis, ar tai pateisinama proceso trukmės ir intensyvumo aspektais, ir sprendimą dėl bylos sustabdymo turi aiškiai ir pagrįstai motyvuoti, kad šis atitiktų teisinio apibrėžtumo reikalavimus.

Teisėjų kolegija įvertino, kad pirmosios instancijos teismo argumentas, jog tiek nagrinėjamoje administracinėje byloje, tiek administracinėje byloje Nr. e13-2008-780/2024 taikytinas teisinis reguliavimas, dėl kurio bus pasisakyta apeliacinėje instancijoje, yra analogiškas, nesudaro pagrindo šiuo atveju stabdyti administracinės bylos nagrinėjimą pagal ABTĮ 100 straipsnio 1 dalies 13 punktą. Kartu pažymėta, kad vien aplinkybė, jog nurodytose bylose gali būti taikomas analogiškas teisinis reguliavimas, negali būti pripažįstama pagrindu sustabdyti administracinės bylos nagrinėjimą, t. y. aplinkybė, susijusi su vienodos teismų praktikos analogiško pobūdžio ginčo bylose užtikrinimu, netrukdo teismui visapusiškai ir objektyviai nustatyti esmines šios administracinės bylos aplinkybes, taikyti teisę ir bylą išnagrinėti iš esmės.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad LVAT praktikoje yra pripažįstama teismo teisė stabdyti administracinę bylą: iki bus išnagrinėta kita administracinė byla, kurioje bus kuriamas teismo precedentas, sudarius išplėstinę teisėjų kolegiją; kai nagrinėjamoje administracinėje byloje pirmosios instancijos teisme ir LVAT nagrinėjamos administracinės bylose yra aktualūs tie patys teisės aiškinimo ir taikymo klausimai, kurie yra kildinami iš tais pačiais teisės aktais reglamentuojamų teisinių santykių; kai vienoje administracinėje byloje keliamų aktualių teisinių klausimų sprendimas gali būti reikšmingas nuoseklios administracinių bylų praktikos formavimui analogiškose bylose. Taip pat nustačius, jog vienoje apeliacine tvarka nagrinėjamoje byloje priimamu procesiniu sprendimu bus siekiama užtikrinti vienodos administracinių teismų praktikos formavimą teisės ir faktų požiūriu vienuose bylose, kitos nagrinėjamos bylos stabdomos iki LVAT išplėstinė teisėjų kolegija išnagrinės administracinę bylą.

Teisėjų kolegija pabrėžė, jog pirmosios instancijos teismas nenurodė jokių konkrečių motyvų, kurie pagrįstų bylos stabdymo būtinybę, todėl priėmė tinkamai nemotyvuotą nutartį, kuri panaikinta, o byla perduota nagrinėti Regionų administraciniam teismui.

2024 m. rugpjūčio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-358-520/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02497-2023-3

[Prieiga internete](#)

57. Bylos nagrinėjimo išlaidos

57.2. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas

57.2.4. Kiti su bylinėjimosi išlaidų paskirstymu susiję klausimai

Dėl teismo išlaidų atlyginimo nepilnamečių prieglobsčio prašytojų atstovams pagal įstatymą nežymiai praleidus prašymo dėl teismo išlaidų atlyginimo pateikimo terminą

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjai apeliaciniame skunde prašė pakeisti pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kuria netenkintas pareiškėjų prašymas priteisti 500 Eur advokato pagalbai apmokėti, ir priteisti šių atstovavimo išlaidų atlyginimą.

Byloje nustatyta, kad pirmosios instancijos teismas bylos nagrinėjimo iš esmės pabaiga laikė momentą, kada bylą paskirtos nagrinėti teisėjų kolegijos nariai teisėjai baigė pasirašyti Regionų administracinio teismo Kauno rūmų 2024 m. gegužės 14 d. nutartį, kuria, be kita ko, nutarta teismo procesinio sprendimo priėmimą ir paskelbimą atidėti 2024 m. birželio 6 d. 12.55 val. Paskutinis bylą paskirtos nagrinėti teisėjų kolegijos narys teisėjas šią nutartį pasirašė 2024 m. gegužės 14 d. 10 val. 40 min. 55 sek. Pareiškėjo atstovas advokatas per EPP prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidas apskaičiavimą ir pagrindimą, t. y. priteisti 500 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti, pateikė teismui 2024 m. gegužės 14 d. 11 val. 34 min. 14 sek., t. y. kai paskutinis bylą paskirtos nagrinėti teisėjų kolegijos narys teisėjas jau buvo pasirašęs nurodytą nutartį, kuria, nutarus atidėti teismo procesinio sprendimo priėmimą ir paskelbimą, išeita į pasitarimų kambarį priimti ir paskelbti teismo procesinį sprendimą.

ABTĮ 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad dėl išlaidų atlyginimo suinteresuota proceso šalis iki bylos nagrinėjimo iš esmės pabaigos teismui pateikia prašymą raštu su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu; prašymus dėl išlaidų atlyginimo teismas išnagrinėja, priimdamas sprendimą dėl administracinės bylos.

Teisėjų kolegija, atsižvelgusi į nagrinėtos bylos ir teisinių santykių, iš kurių kilo nagrinėtas ginčas, pobūdį, taip pat į tai, kad pareiškėjai yra užsieniečiai, nepilnamečiai vaikai ir prieglobsčio prašytojai, dėl to yra pažeidžiamoje padėtyje, įvertinusi, kad pareiškėjų motina 2024 m. kovo 29 d., t. y. iki bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme iš esmės pabaigos sumokėjo 500 Eur advokatui už skundo parengimą, ir nenustačiusi, jog nagrinėtu atveju būtent dėl pareiškėjų tėvų, kurie atstovauja pareiškėjus pagal įstatymą, nesąžiningo procesinio elgesio jų atstovas advokatas iki bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme iš esmės pabaigos teismui negalėjo pateikti prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidas apskaičiavimo ir pagrindimo, konstatavo, kad esant šioms aplinkybėms tinkamas nutartyje aptartų proceso teisės normų taikymas lemia tik formalų situacijos vertinimą, pagal kurį tik išimtinai dėl pareiškėjų, atstovaujamų pagal įstatymą tėvų, atstovo advokato, kuriam buvo sudarytos galimybės žinoti rašytinio proceso tvarka nagrinėjamos bylos eigą, netoleruotino procesinio elgesio pareiškėjai nepagrįstai praranda galimybę atgauti patirtas atstovavimo išlaidas. Todėl teisėjų kolegija padarė išvadą, kad šiuo konkrečiu atveju egzistavo pakankamas pagrindas nukrypti nuo nutartyje aptarto proceso teisės normų taikymo ir spręsti dėl pareiškėjų prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmosios instancijos teisme, pagrįstumo.

Teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjų tėvų, kurie atstovauja pareiškėjus pagal įstatymą, atstovo advokato suteiktų teisinių paslaugų pobūdį, bylos procesinę baigtį pirmosios instancijos teisme ir išnagrinėjus atsakovo apeliacinį skundą, bylos apimtį, sudėtingumą ir pobūdį, vadovaudamasi protingumo, sąžiningumo, teisingumo principais, padarė išvadą, kad nėra pagrindo mažinti pareiškėjų prašomą priteisti 500 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti sumą.

2024 m. rugpjūčio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2030-662/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01247-2024-5

[Prieiga internete](#)

III. Specialiosios teisėjų kolegijos nutartys teisingumo byloje

Dėl sprendimo sulaukyti užsienietį iki 48 val. apskundimo tvarkos

Pareiškėja kreipėsi į Regionų administracinį teismą, prašydama panaikinti VSAT sprendimą, kuriuo pareiškėja buvo sulaukyta ne ilgiau kaip 48 val., taip pat priteisti turtinės ir neturtinės žalos atlyginimą.

Atsižvelgę į tai, kad pareiškėja ginčija jos sulaikymo 48 val. fakto teisėtumą, iš kurio kildino žalos atsiradimą, kad užsieniečių teisių gynimas UTPĮ numatytas bendrosios kompetencijos teisme, o sulaikymo fakto apskundimas UTPĮ nėra aptartas, Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmai nusprendė, jog yra pagrindas kreiptis į specialiąją teisėjų kolegiją dėl bylos rūšinio teisingumo nustatymo.

Specialioji teisėjų kolegija bylos rūšinio teisingumo bendrosios kompetencijos ar administraciniam teismui klausimams spręsti konstatavo, kad pareiškėja buvo sulaukyta vadovaujantis UTPĮ 114 straipsnio 1 dalimi, šio įstatymo 113 straipsnio 2 dalyje įtvirtintu pagrindu dėl to, kad, panaikinus jai išduotą leidimą laikinai gyventi, pareiškėja Lietuvos Respublikoje buvo neteisėtai ir buvo sprendžiamas jos išsiuntimo klausimas. UTPĮ nustato

specialiąją užsieniečių sulaikymo ilgiau nei 48 val. pagal VSAT pareigūno teikimą procedūrą, pagal kurią teikimas yra nagrinėjamas apylinkės teisme, kurio sprendimas atitinkamai gali būti skundžiamas LVAT. Ši procedūra yra atliekama vadovaujantis ABTĮ ir UTPĮ nuostatomis. Speciali apskundimo procedūra sprendimams, kuriais užsienietis yra sulaikomas ne ilgiau kaip 48 val., UTPĮ nėra nustatyta, todėl tokiems sprendimams apskusti taikoma UTPĮ 137 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, t. y. tokie sprendimai gali būti skundžiami Regionų administraciniam teismui ABTĮ nustatyta tvarka. UTPĮ 113 straipsnyje nustatytos priemonės, *inter alia* (be kita ko) sulaikymas, gali būti taikomos vykdant būtent viešojo administravimo funkcijas, susijusias su prašymų išduoti leidimą gyventi / suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje nagrinėjimu, kaip tokių prašymų (ne)tenkinimo teisinė pasekmė. Šioje procedūroje vadovujamasi išimtinai UTPĮ bei ABTĮ nuostatomis, o ne BPK, t. y. vykdant šią procedūrą, nėra taikomos baudžiamojo (kardomojo) poveikio priemonės.

Įvertinus nustatytas aplinkybes, padaryta išvada, jog ginčas dėl VSAT pagal UTPĮ 114 straipsnio 1 dalį priimto sprendimo yra administracinio teisinio pobūdžio (ABTĮ 1 str. 1 d., 2 str. 1 d.). Reikalavimai dėl turtinės ir neturtinės žalos, kurios atsiradimas kildinamas iš tokio sprendimo priėmimo, atlyginimo priteisimo laikytini išvestiniais, todėl nagrinėtini administraciniame teisme pagal ABTĮ 17 straipsnio 1 dalies 3 punktą, kaip reikalavimai atlyginti žalą, atsiradusią dėl viešojo administravimo subjektų neteisėtų veiksmų.

2024 m. rugpjūčio 7 d. nutartis teisingumo byloje Nr. T-33/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00715-2024-4

[Prieiga internete](#)